

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DLA
PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Z TERENU MIASTA KOLNO
NA LATA 2014-2032**

Do stworzenia niniejszego dokumentu wykorzystano dane pochodzące z aktualizacji inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno, która to aktualizacja współfinansowana została przez Ministerstwo Gospodarki w ramach realizacji zadania wynikającego z *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*.

SPIS TRESCI

1. PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	8
3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	15
4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA...	16
5. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	17
6. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	17
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	19
7.1. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA MIASTA KOLNO	19
7.2. ANALIZA ILOŚCIOWO - JAKOŚCIOWA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE MIASTA KOLNO	35
7.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	47
8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	48
9. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	48
10. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBÓW, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	50
11. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	52
11.1. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ	53
11.2. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA LUDZI.....	53
11.3. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA ZWIERZĘTA	54
11.4. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA ROŚLINY	56
11.5. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA WODY	56
11.6. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA POWIETRZE.....	56
11.7. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI	57
11.8. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA KRAJOBRAZ	58
11.9. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA KLIMAT.....	58
11.10. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA ZASOBY NATURALNE	58
11.11. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA ZABYTKI	59
11.12. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA DOBRA MATERIALNE	59
11.13. ODDZIAŁYWANIE POSTANOWIEŃ PROGRAMU NA WSZYSTKIE ELEMENTY ŚRODOWISKA ORAZ ODDZIAŁYWANIA POMIĘDZY TYMI ELEMENTAMI	60
12. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	61

13. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY	69
SPIS RYCIN	70
SPIS TABEL	70

1. PODSTAWA OPRACOWANIA

Prognoza oddziaływania na środowisko dla Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014-2032 została opracowana na zlecenie Miasta Kolno przez firmę EKOTON sp. z o. o. Przedmiotem niniejszej Prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032, będący aktualizacją dotychczasowego Planu ochrony przed szkodliwością azbestu i programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kolno na lata 2006-2032, uchwalonego 20 lutego 2007 r. Uchwałą Nr IV/24/07 Rady Miasta Kolno.

W celu opracowania aktualizacji w/w dokumentu została przeprowadzona aktualizacja inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Kolno, w formie spisu z natury. Aktualizacja inwentaryzacji była współfinansowana przez Ministerstwo Gospodarki w ramach realizacji zadania wynikającego z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

W ramach prac przeprowadzonych w 2014 r. zinwentaryzowane zostały wyroby zawierające azbest należące do osób fizycznych i prawnych z terenu Miasta Kolno, z uwzględnieniem numerów działek i obrębów ewidencyjnych. W trakcie inwentaryzacji została również wykonana dokumentacja fotograficzna będąca w posiadaniu Urzędu Miasta Kolno.

Wyroby należące do osób prawnych z terenu Miasta Kolno zostały zestawione tabelarycznie i pismem przekazane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. Kopia pisma znajduje się w posiadaniu Urzędu Miasta Kolno. W osobach prawnych uwzględniono również JST, PKP i MON.

Ponadto przygotowana została warstwa (azbest-MiastoKolno.shp) zawierająca obrysy obiektów zawierających azbest z przypisanymi do obiektów atrybutami: numerem działki ewidencyjnej i numerem obrębu ewidencyjnego. Warstwa przygotowana została zgodnie z załącznikiem do konkursu AZBEST-2014! zamieszczonym na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki. Warstwa w formacie ESRI Shapefile znajduje się w posiadaniu Urzędu Miasta Kolno.

Podstawę prawną wykonania *Prognozy* stanowi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 r., poz. 1235). Zgodnie z art. 46 ww. ustawy opracowujący dokumenty programów jest zobowiązany do

przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. zobowiązują organ opracowujący Program usuwania wyrobów zawierających azbest do sporządzenia dokumentacji prognozy oddziaływania na środowisko oraz przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko z udziałem społecznym. Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji. Wskazuje na możliwe negatywne skutki realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest i przedstawia zalecenia dotyczące przeciwdziałania ewentualnym negatywnym skutkom oraz przedstawia sposoby ich minimalizacji.

Nadrzędnym celem prognozy jest określenie potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić po wdrożeniu zapisów „Programu usuwania...”, jak również sformułowanie zaleceń o charakterze przeciwdziałania lub minimalizacji dla wszelkich jego negatywnych oddziaływań. Prognoza powinna wspierać proces decyzyjny dla realizacji inwestycji ingerujących w stan środowiska. Celem przeprowadzenia niniejszej Prognozy jest przede wszystkim ocena stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska we wszystkich częściach „Programu usuwania...” oraz identyfikacja potencjalnych skutków środowiskowych wdrażania zapisów „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032”.

Poprzez przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zgodnie z art. 3, ust. 1, pkt 14 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235) rozumie się postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

W związku z powyższym Miasto Kolno wystąpiło do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Białymstoku oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku o zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko uwzględnia niniejsze ustalenia.

Zakres sporządzanej Prognozy określa art. 51 pkt. 2 ustawy z 3 października 2008 r. Wobec powyższego niniejsza Prognoza:

Zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

Określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływanie, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra, materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

Przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie i kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Po przygotowaniu projektu prognozy organ opracowujący projekt poddawanego ocenie dokumentu przedstawia go, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez organy ochrony środowiska, inspekcji sanitarnej oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, zgodnie z przepisami działu III rozdz. 1 i 3 Ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235), w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Organ opracowujący projekt dokumentu i odpowiedzialny za przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, zobowiązany jest wziąć pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie organów ochrony środowiska oraz inspekcji sanitarnej, oraz rozpatrzyć uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa. Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów;
- zgłoszone uwagi i wnioski;

- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Organ opracowujący projekt dokumentu jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami zawartymi w wyżej wymienionym pisemnym podsumowaniu.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Od 1997 roku na terenie Polski obowiązuje zakaz stosowania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest. Został on wprowadzony ustawą z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Dodatkowo zapisy w/w ustawy zabraniają wprowadzać na polski obszar celny wyrobów azbestowych, ich produkcji, jak również obrotu azbestem i wyrobami zawierającymi ten surowiec.

W kolejnych latach wprowadzono wiele uregulowań prawnych dotyczących postępowania z azbestem i usuwania wyrobów zawierających azbest. Nakładają one obowiązek ich inwentaryzacji azbestu na właścicieli i zarządców budynków, budowli, instalacji i urządzeń oraz terenów, gdzie znajduje się azbest lub wyroby zawierające azbest. W stosunku do posiadaczy odpadów zawierających azbest nałożono obowiązki, polegające na przestrzeganiu odpowiednich procedur podczas usuwania, transportu oraz składowania tych wyrobów. Azbest został zakwalifikowany przez ustawę Prawo ochrony środowiska do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013, poz. 1232, ze zm.) i powinien być wykorzystywany, przemieszczany, eliminowany przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności i bezpieczeństwa w stosunku do zdrowia ludzi i środowiska.

Uzupełnieniem polskich przepisów prawnych dotyczących azbestu jest „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” (zwany dalej POKZA) przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 14 lipca 2009 r., który zastąpił dotychczas obowiązujący „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”. W dniu 15 marca 2010 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie

ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032".

Celem „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” jest wyeliminowanie negatywnego wpływu wyrobów zawierających azbest na zdrowie mieszkańców i środowisko naturalne oraz bezpieczne usunięcie azbestu i zdeponowanie go na wyznaczonych składowiskach, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Do zadań niniejszego opracowania zaliczono określenie warunków bezpiecznego i sukcesywnego usuwania wyrobów azbestowych. „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” podzielono na trzy główne części:

- **Część podstawowa** zawiera ogólne informacje dotyczące azbestu, jego szkodliwości oraz sposoby bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest, jak również informacje, wynikające z realizacji POKZA. W części tej przedstawiono podstawy prawne dotyczące bezpiecznego postępowania z odpadami azbestowymi oraz obowiązki z nich wynikające. W części podstawowej zawarto dodatkowo charakterystykę Miasta Kolno.
- **Część programowo - techniczna** zawiera analizę dotyczącą ilości i rodzajów wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na terenie Miasta Kolno.
- **Część ekonomiczno - finansowa** określa koszty usunięcia, transportu i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych oraz koszty wdrażania Programu. Część ta uwzględnia dodatkowo możliwości finansowania i pozyskiwania środków pozabudżetowych ze wskazaniem potencjalnych funduszy, a także informacje o sposobie zarządzania niniejszym Programem.

Głównym źródłem danych, będących podstawą do sporządzenia „Programu usuwania...” była baza danych dotycząca azbestu i wyrobów zawierających azbest, utworzona w oparciu o ankietyzację właścicieli i zarządców obiektów oraz w wyniku spisu „z natury”, dokonane na zlecenie urzędu miasta. Powyższa baza zawiera wyniki aktualizacji inwentaryzacji służące do weryfikacji wpisów umieszczonych dotychczas przez Miasto Kolno, a także pozwala na uzupełnienie danych o brakujące obiekty. Dane te dotyczą w szczególności azbestu zlokalizowanego na posesjach osób fizycznych oraz osób prawnych. W trakcie wizji lokalnej, odpowiednio przeszkoleni i oznakowani ankieterzy odwiedzili każdą posesję należącą do osób fizycznych, oraz nieruchomości będącą we władaniu podmiotów gospodarczych i instytucjonalnych. W trakcie wizyty wypełniana była w konsultacji z właścicielami nieruchomości ankietka, a w przypadku nieobecności lub nie wyrażenia zgody na współpracę przy uzupełnianiu ankiet, dokonano

tw. „spisu z natury”, określając szacunkową ilość, rodzaj i stan wyrobów azbestowych. Dodatkowo wykonano dokumentację fotograficzną (przekazaną do Urzędu Miasta Kolno).

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji oszacowano koszty usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno oraz wskazano potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć, polegających na usuwaniu i unieszkodliwianiu azbestu. Zaproponowano także wskaźniki monitorowania realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032”.

Strategię usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno oparto na następujących kierunkach działań:

- **Inwentaryzacja** - rozpoznanie ilości i rodzaju wyrobów azbestowych zlokalizowanych na terenie Miasta Kolno, w oparciu o informacje składane przez właścicieli i zarządców obiektów do urzędu miasta,
- **Baza danych** - opracowanie bazy informacyjnej (prowadzonej w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl) zawierającej dane dotyczące lokalizacji, ilości i stanu wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Kolno, na podstawie informacji uzyskanych z przeglądów realizowanych przez właścicieli lub zarządców obiektów i urządzeń budowlanych na mocy rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest,
- **Aktualizacja bazy danych** - zgodnie z §2 Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest, wyroby zawierające azbest wykorzystuje się w sposób niestwarzający zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi w terminie do dnia 31 grudnia 2032 roku. Zgodnie z § 10 tego rozporządzenia wyroby zawierające azbest, instalacje lub urządzenia zawierające azbest, drogi utwardzone odpadami zawierającymi azbest, rury azbestowo-cementowe oraz usunięte wyroby zawierające azbest inwentaryzuje się poprzez sporządzenie spisu z natury. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest ujmuje wynik inwentaryzacji w "Informacji o wyrobach zawierających azbest" i przedkłada ją corocznie w terminie do dnia 31 stycznia właściwemu marszałkowi województwa. Osoba fizyczna niebędąca przedsiębiorcą przedkłada informację odpowiednio wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta. Informację sporządza się w dwóch egzemplarzach: jeden egzemplarz przedkłada się w formie pisemnej właściwemu organowi a drugi egzemplarz przechowuje się

przez okres jednego roku, do czasu sporządzenia następnej informacji. Należy opracować i wdrożyć metodę aktualizacji danych dotyczących lokalizacji, ilości i stanu wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Kolno.

- **Przepływ informacji** - przedkładanie marszałkowi województwa przez burmistrza Miasta Kolno raz na rok, do 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, według stanu na dzień 31 grudnia, informacji o rodzaju, ilości i miejscach występowania azbestu, wg określonego wzoru zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2009 r. w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. 2009 nr 124 poz. 1033 ze zm.). Zgodnie ze zmianą rozporządzenia z dnia 20 grudnia 2012 r. informacje dotyczące wyrobów zawierających azbest są bezpośrednio wprowadzane przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl prowadzonej w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego w rozumieniu ustawy o informatyzacji.
- **Monitoring usuwania odpadów azbestowych** - zaktywizowanie działań dyspozycyjno - kontrolnych nadzoru usuwania azbestu oraz usprawnienie monitoringu bezpiecznego usuwania wyrobów zawierających azbest i składowania odpadów azbestowych,
- **Edukacja ekologiczna** - zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta poprzez organizację kampanii informacyjnej dotyczącej szkodliwości azbestu i jego wyrobów dla zdrowia, i życia, a także bezpiecznego użytkowania, i usuwania wyrobów zawierających azbest, kampanie reklamowo - propagandowe promujące właściwe postępowanie z odpadami azbestowymi,
- **Monitoring realizacji Programu** - wdrożenie monitoringu realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest i unieszkodliwiania odpadów azbestowych,
- **Usuwanie wyrobów zawierających azbest** - bezpieczne usunięcie wyrobów zawierających azbest zgodnie z przepisami prawa i unieszkodliwienie odpadów azbestowych.

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” zakłada realizację następujących zadań:

- Gromadzenie przez burmistrza informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów azbestowych oraz coroczne przekazywanie pozyskanych

informacji marszałkowi województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego - www.bazaazbestowa.gov.pl.

- Cykliczna aktualizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno.
- Usuwanie wyrobów zawierających azbest z budynków mieszkalnych, gospodarczych, obiektów użyteczności publicznej, terenów publicznych, oraz oczyszczenie terenu nieruchomości z odpadów zawierających azbest.
- Organizacja akcji wywozu odpadów zawierających azbest z terenu miasta na składowisko odpadów.
- Przeprowadzenie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm.
- Prowadzenie działalności informacyjno - edukacyjnej związanej z tematyką azbestową, w tym inspirowanie właściwej postawy wśród mieszkańców miasta w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem azbestu, współpraca z mediami w zakresie rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest.
- Budowa składowisk odpadów zawierających azbest.
- Współpraca z organami kontrolnymi: inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska.
- Wylanianie w drodze przetargów wykonawców prac związanych z usuwaniem azbestu z terenu miasta.
- Współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację POKZA.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest jest procesem długotrwałym, z którym wiąże się duże nakłady finansowe. Dlatego też harmonogram realizacji usuwania azbestu został rozłożony na 19 lat, z podziałem na następujące okresy:

- 2014 - 2018 r.
- 2019 - 2025 r.
- 2026 - 2032 r.

Na podstawie danych z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 założono, iż w pierwszym okresie zostanie usunięte 28 % wyrobów azbestowych, w drugim okresie 35 %, natomiast w ostatnim okresie pozostałe 37 %.

Opracowanie analizowanego Programu związane jest z realizacją zapisów zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 , którego celem jest:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Obowiązki Miasta Kolno wynikające z POKzA w zakresie realizacji działań związanych z usuwaniem wyrobów azbestowych to:

- Gromadzenie przez burmistrza informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów azbestowych oraz coroczne przekazywanie pozyskanych informacji marszałkowi województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego - www.bazaazbestowa.gov.pl,
- Opracowanie i późniejsza aktualizacja programu usuwania azbestu,
- Przeprowadzenie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm,
- Organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych, z uwzględnieniem zasad zawartych w programie,
- Inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- Współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest,
- Współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest,
- Współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację programu,
- Współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Opracowany „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasto Kolno na lata 2014 - 2032” jest zgodny z Programem usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa podlaskiego, którego nadrzędnym długoterminowym celem jest likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na zdrowie człowieka i środowisko.

Opracowany Program usuwania azbestu... ma na celu:

- uświadomienie mieszkańcom powiatu szkodliwości azbestu dla zdrowia ludzkiego,
- ograniczenie a w konsekwencji wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u ludzi spowodowanych azbestem,
- spowodowanie likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko,
- spowodowanie sukcesywnego usuwania azbestu (eternitu) z terenu powiatu.

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasto Kolno na lata 2014 - 2032” został przygotowany z uwzględnieniem obowiązujących aktów prawnych i jest zgodny z kierunkami wyznaczonymi w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2012-2017 - który wyznaczył kierunki działań dla odpadów zawierających azbest, tj.:

- informowanie społeczeństwa o zagrożeniu zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez fundusze ochrony środowiska,
- monitoring prawidłowego postępowanie z odpadami zawierającymi azbest, szczególnie wśród indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem wyrobów budowlanych zawierających azbest,
- modernizacja i/lub budowa składowisk (kwater) na odpady azbestowe lub zagospodarowanie azbestu metodami innymi niż składowanie,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest.

Analizowany w ramach niniejszej prognozy „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasto Kolno na lata 2014 - 2032” jest ściśle związany i wypełnia zobowiązania wynikające z nadrzędnych dokumentów strategicznych (zarówno na poziomie lokalnym, wojewódzkim i krajowym).

3. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Prognoza oddziaływania na środowisko, stanowi integralną część Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032 i została sporządzona w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji programów, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013, poz. 1235).

Przy opracowaniu niniejszej Prognozy zastosowano metody opisowe i porównawcze. W początkowej fazie zapoznano się z zapisami projektu Programu oraz z obowiązującymi dokumentami nadrzędnymi w stosunku do sporządzanego Programu. Następnie dokonano charakterystyki istniejącego stanu zasobów środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem przewidywanych znaczących oddziaływań oraz obszarów prawnie chronionych i tendencji niektórych zjawisk. Na podstawie analizy aktualnego stanu środowiska na terenie Miasta Kolno zidentyfikowane zostały największe problemy środowiskowe.

Kolejnym etapem było określenie powiązania pomiędzy założeniami analizowanego dokumentu, a istniejącymi problemami środowiskowymi. Późniejszy etap sporządzania Prognozy obejmował określenie wpływu realizacji wyznaczonych w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032 kierunków działań.

Zastosowana w tym miejscu subiektywna ocena skutków po realizacyjnych jest spójna z wytycznymi określonymi w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

Informacje zawarte w Prognozie opracowane zostały stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości analizowanego dokumentu.

4. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Monitoring Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032 powinien być prowadzony systematycznie przez cały okres realizacji zadań Programu. W poniższej tabeli przedstawiono listę proponowanych wskaźników monitorowania i oceny skuteczności wdrażania.

Tab. 1. Wskaźniki monitorowania

L.p.	Wskaźnik	Jednostka
1	Ilość obiektów, urządzeń, instalacji, w których zlokalizowane są wyroby zawierające azbest	szt.
2	Ilość unieszkodliwionych odpadów azbestowych	Mg, m ²
3	Stopień usunięcia wyrobów (stosunek ilości usuniętych wyrobów do ilości zinwentaryzowanej przed realizacją Programu)	%
4	Udział procentowy stopni pilności (I, II, III) wyrobów zawierających azbest w użytkowaniu	%
5	Ilość wniosków zgłoszonych przez właścicieli chcących usunąć posiadane wyroby azbestowe	szt.
6	Nakłady finansowe poniesione na realizację Programu	tys. zł.
7	Skuteczność kampanii edukacyjno - informacyjnych	opis

Źródło: Opracowanie własne EKOTON Sp. z o.o.

Ocena realizacji założeń przedstawionych w Programie prowadzona będzie poprzez ocenę dynamiki zmian wskazanych parametrów. Monitoring zapewni bieżącą analizę oraz kontrolę zgodności założonych zadań i terminów ich wykonania z rzeczywistymi działaniami podejmowanymi przez właścicieli poszczególnych obiektów oraz odpowiedzialne za wdrażanie Programu władze jednostki samorządowej.

5. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032 nie będzie skutkowała możliwością wystąpienia oddziaływań transgranicznych. Obszar Miasta Kolno jest zlokalizowany w odległości około 157 km od granicy Państwa. Oddziaływania związane z realizacją Programu będą miały charakter krótkotrwały i lokalny. Przy uwzględnieniu odpowiedniego reżimu robót oddziaływanie to będzie skutecznie ograniczone. Właściwe usuwanie wyrobów zawierających azbest, tak jak i ich składowanie, przeprowadzane zgodnie z obowiązującymi procedurami i prawem, nie będzie powodować negatywnego oddziaływania na środowisko.

6. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

„Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032”, została opracowana zgodnie z ustawą o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i stanowi element procedury postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze regionu.

Prognoza dotyczy analizy i oceny środowiska przyrodniczego oraz problemów jego ochrony oraz identyfikacji i charakterystyki przewidywanych znaczących oddziaływań będących następstwem ustaleń zawartych w Programie.

Prognoza oddziaływania na środowisko ma na celu sprawdzenie stopnia uwzględnienia, w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” celów ochrony środowiska i priorytetów ekologicznych ustanowionych na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Porównanie zapisów Programu z dokumentami wyższego rzędu ukazuje, dużą zgodność głównych celów i priorytetów ekologicznych w zakresie usuwania azbestu. Nie stwierdzono celów sprzecznych i wykluczających się.

Analizie i ocenie poddano również przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko. W wyniku analizy stwierdzono, iż cel programu, jakim jest usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno, nie spowoduje negatywnego oddziaływania na środowisko a suma korzyści z realizacji planowanych działań przekracza potencjalne zagrożenie.

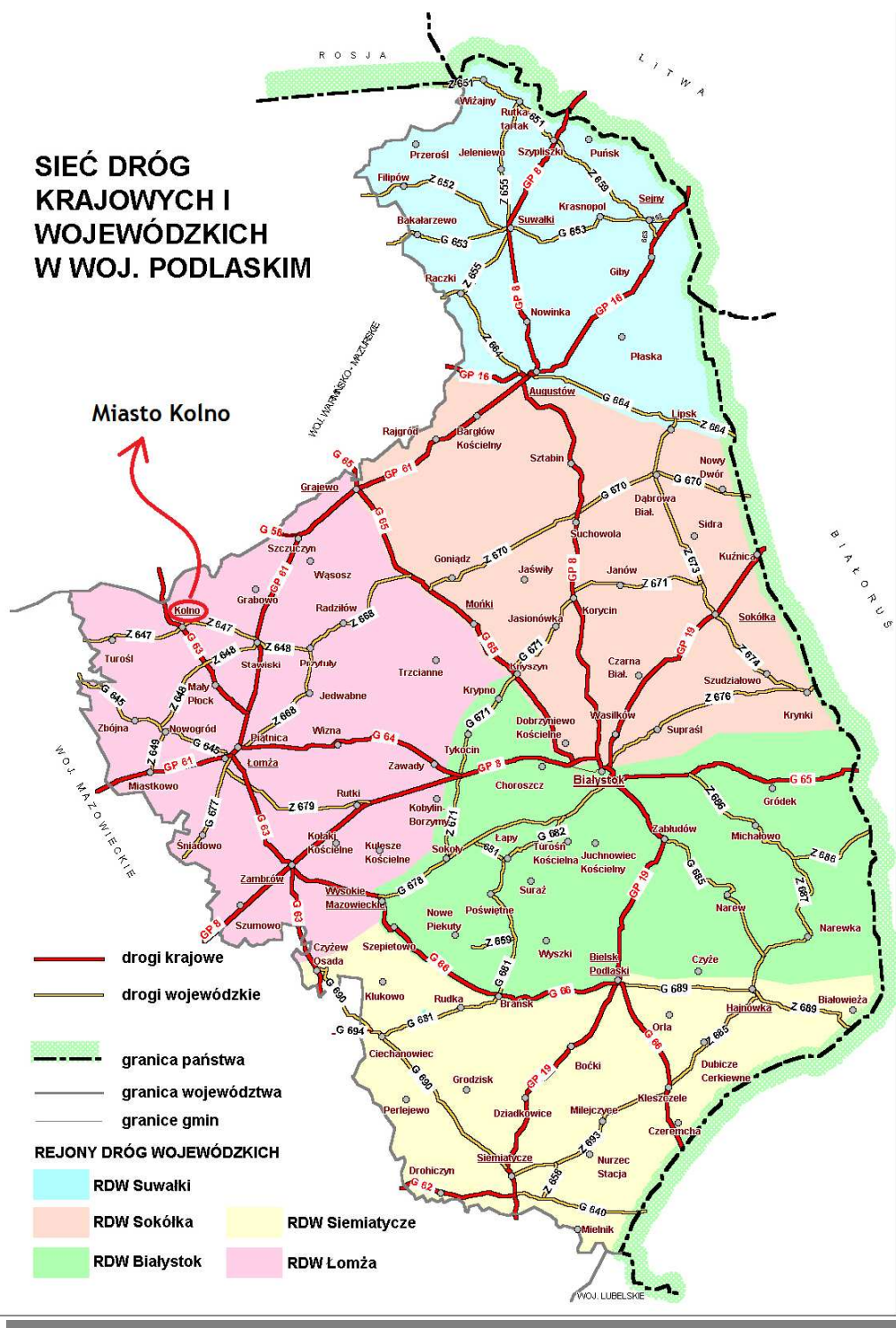
Podsumowując, można stwierdzić, iż realizacja „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” będzie miała dodatni wpływ na środowisko i ludzi, pozwoli na kontrolowane i usystematyzowane usuwanie wyrobów zawierających azbest, umożliwi ubieganie się o dofinansowanie usuwania, i unieszkodliwiania wyrobów azbestowych z terenu Miasta Kolno oraz zwiększy świadomość ekologiczną społeczeństwa i wpłynie na zwiększenie tempa aktywności w zakresie ochrony środowiska.

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

7.1. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA MIASTA KOLNO

▪ Charakterystyka Miasta Kolno

Miasto Kolno położone jest w zachodniej części województwa podlaskiego, w powiecie kolneńskim, nad rzeką Łabną, na obszarze Wysoczyzny Kolneńskiej. Kolno położone jest na obszarze „Zielonych Płuc Polski”. Obszar miasta charakteryzuje się stosunkowo niewielkim stopniem przekształcenia środowiska przyrodniczego. Miasto od zachodu graniczy z Puszczą Kurpiowską, zaś od północy z Puszczą Piską. Sąsiedztwo Puszczy Kurpiowskiej oraz Piskiej, a także czyste nieskażone środowisko naturalne stwarza możliwość wypoczynku w Mieście. Miasto Kolno zajmuje powierzchnię 25,07 tys. km². Przez teren miasta przebiega ważny szlak komunikacji drogowej, droga krajowa 63, która jest szlakiem turystyki samochodowej, wiodącym z centrum Polski na Pojezierze Mazurskie oraz do granicy polsko-rosyjskiej (Obwód Kaliningradzki). W odległości 15 km na wschód w miejscowości Stawiski przebiega droga krajowa 61 Warszawa - Łomża - Augustów. Trasa ta prowadzi do przejść granicznych z Litwą. Miasto Kolno położone jest na szlaku prowadzącym na teren Krainy Wielkich Jezior Mazurskich (Kolno leży 28 km od Pisma).



Rycina 1. Sieć dróg krajowych i wojewódzkich w województwie podlaskim

Źródło: Opracowanie własne Ekoton sp. z o.o. na podstawie Programu rozwoju Lokalnego Miasta Kolno na lata 2008-2013

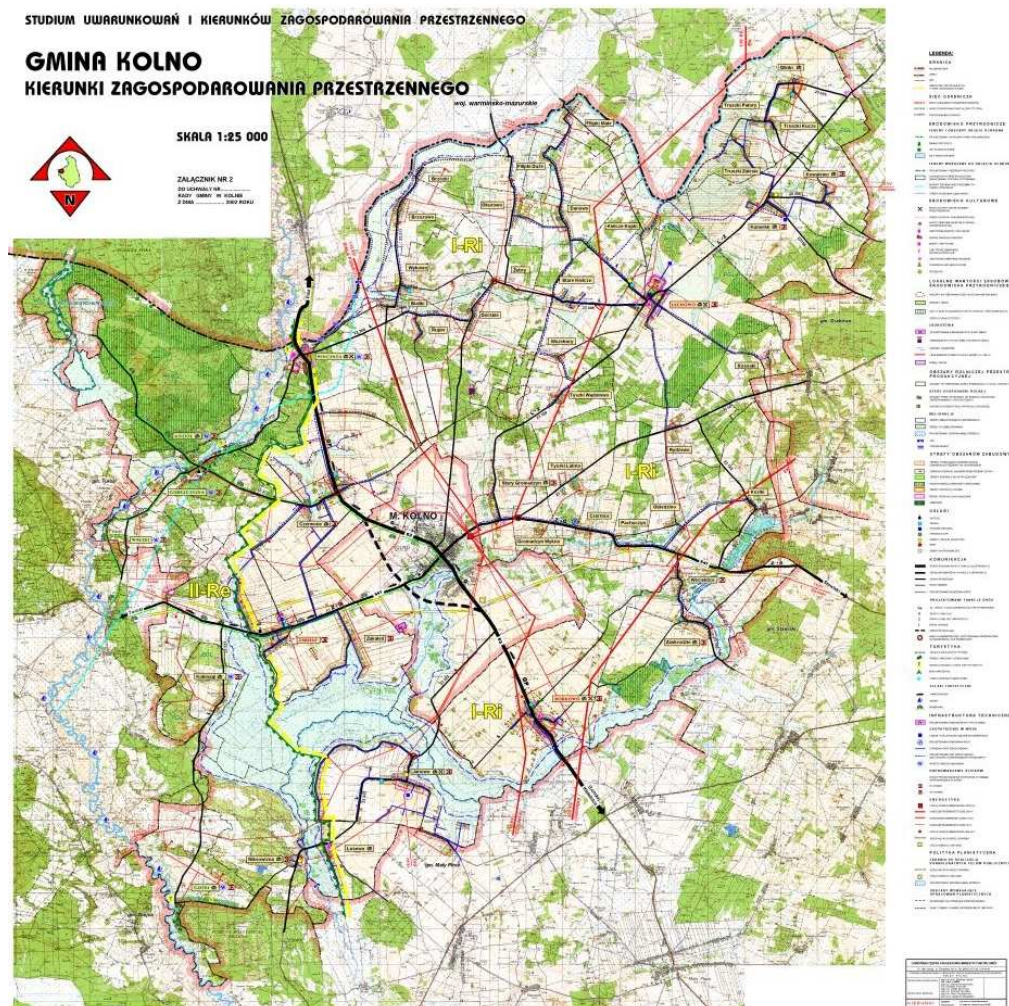


Rycina 2. Położenie Miasta Kolno oraz powiatu kolneńskiego na tle Województwa Podlaskiego
Źródło: www.powiatkolno.home.pl



Rycina 3. Położenie Miasta Kolno na tle podziału administracyjnego Powiatu Kolneńskiego
Źródło: www.osp.org.pl

W bezpośrednim sąsiedztwie Miasta leży Gmina Kolno, a dalej Gmina i Miasto Stawiski, oraz Gminy: Mały Płock, Turośl, Grabowo.



Rycina 4. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kolno
Źródło: Plan ochrony przed szkodliwością azbestu i program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Kolno na lata 2006-2032

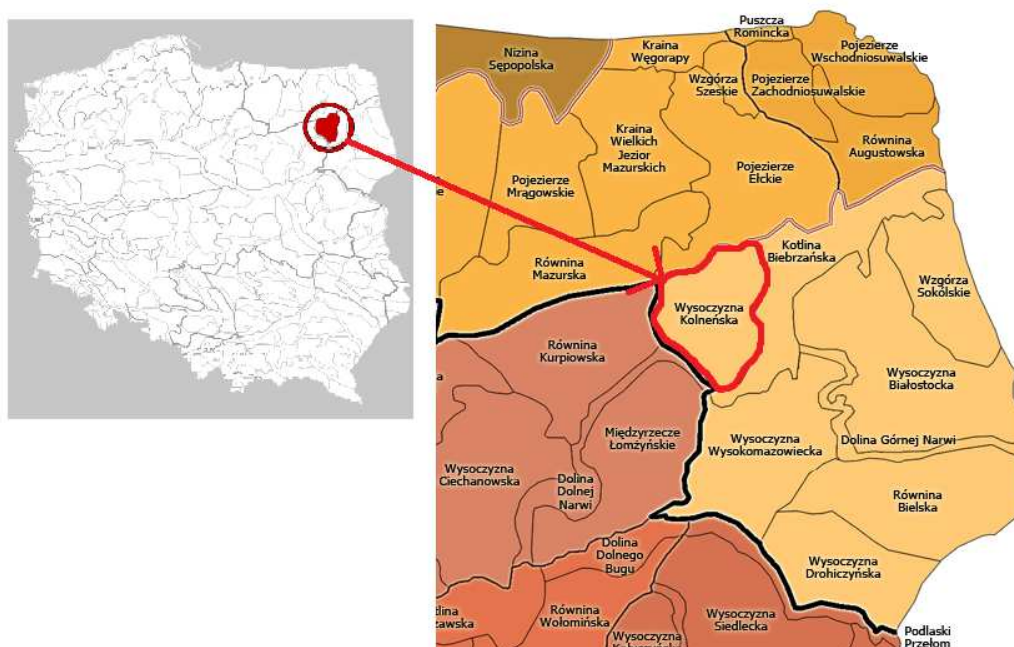


Rycina 5. Położenie Miasta Kolno
 Źródło: www.geoportal.gov.pl

Obszar Miasta Kolno wg. danych GUS na dzień 31.12.2013 roku zamieszkiwało 10 579 osób. W ciągu ostatnich kilku lat można zaobserwować stały spadek liczby mieszkańców Kolna. Stała tendencja spadkowa w stanie ludności zamieszkującej Miasto Kolno jest głównie wynikiem migracji ludności do większych ośrodków miejskich. Gęstość zaludnienia na terenie Miasta Kolno w 2013 roku wynosiła 423,98 osób/km².

Zgodnie z podziałem fizyczno - geograficznym Polski według Jerzego Kondrackiego Miasto Kolno leży w obrębie:

- Mezuregionu - Wysoczyzna Kolneńska,
- Makroregionu - Nizina Północnopodlaska,
- Megaregionu - Niż Wschodniobałtycko - Białoruski,
- Prowincji - Niż Wschodniobałtycko - Białoruski,
- Podprowincji - Wysoczyzna Podlasko - Białoruska.



Rycina 6. Miasto Kolno na tle podziału fizyczno - geograficznego Polski. Podział na Mezuregiony

Źródło: Opracowanie własne Ekoton sp. z o.o. na podstawie www.pl.wikipedia.org

Geomorfologia i budowa geologiczna

Rzeźbę terenu Wysoczyzny Kolneńskiej ukształtował lodowiec stadiu Mławy (najmniejszego stadiu zlodowacenia środkowopolskiego), od tamtych czasów uległa ona jedynie denudacji peryglacialnej, która doprowadziła do pewnego złagodzenia form spowodowanych procesami holocenickimi. Wysoczyzna Kolneńska znajduje się pomiędzy Kotliną Biebrzańską - od wschodu, doliną Dolnej Narwi - od południa, Równiną Kurpiowską - od zachodu i Pojezierzem Elckim - od północy. W budowie geologicznej dominują piaski i gliny zwałowe pokrywające wysoczyznę, piaski i żwiry budujące część sandrową a także torfy, namuły i piaski wypełniające dna dolin.

Jednostką geomorfologiczną dominującą przestrzennie jest wysoczyzna morenowa, falista, zdenudowana, o spadkach nie przekraczających 5% - położona 115-140 m n.p.m w części południowej i 140 - 180 m n.p.m w części północnej. Na terenie występują pagórki i wzgórza kemów, moren martwych lodów oraz moren czołowych względnych 5 - 25 m. Krajobraz wysoczyzny urozmaicają liczne formy dolinowe. Są to dolinki denudacyjne i fluwialno - denudacyjne o głębokościach 1-3 m o łagodnie nachylonych zboczach, suche lub podmokłe oraz doliny rzeczne, znacznie większe, o płaskich podmokłych dnach i bardziej nachylonych zboczach. Prowadzą one stałe ciekі wodne. Powstanie tych dolinek związane jest z panowaniem klimatu peryglacyjnego. Pod względem geologicznym obszar Miasta Kolno położony jest w zasięgu prekambryjskiej platformy wschodnioeuropejskiej, w obrębie jednostki zwanej Wyniesieniem Mazursko-Suwalskim.

Gospodarka

Miasto Kolno należy do średnio uprzemysłowionych. Okoliczne tereny pozbawione są atrakcyjnych bogactw naturalnych. Występują tu przede wszystkim kopaliny dla budownictwa oraz zasoby leśne. Inne zaplecze surowcowe nie występuje.

Na koniec 2013 roku na terenie Miasta Kolno funkcjonowały 994 podmioty gospodarcze (wg GUS). W większości są to małe i średnie przedsiębiorstwa prywatne.

Do największych zakładów produkcyjnych działających na terenie Miasta Kolno można zaliczyć:

- Zakład Produkcji Mleczarskiej „Kurpianka” w Kolnie,
- Zakład Produkcji Pasz „AGROCENTRUM” Sp. z o.o.,
- Fabryka Przyrządów i Uchwyków „BISON - BIAL”,
- tartak.

Są to zakłady oparte głównie na przemyśle mleczarskim, metalowym, przetwórstwie rolno - spożywczym i drzewnym. W sektorze MŚP wśród zakładów produkcyjnych dominują małe zakłady produkujące odzież i meble. Są to zakłady zatrudniające poniżej 50 osób. Do ważniejszych należą: zakład krawiecki „Hetman”, zakład tartaczny, piekarnie, zakłady konfekcyjne.

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Kolno położone jest na obszarze „Zielonych Płuc Polski”, nad rzeką Łabną. W granicach administracyjnych miasta znajduje się 5,16 km długości rzeki. Ponadto w obrębie miasta występują trzeciorzędowe i czwartorzędowe zasoby wód podziemnych. Ważnym czynnikiem w rolniczym krajobrazie stanowią lasy, zadrzewienia i zakrzewienia, które zajmują powierzchnię 200 ha.

Kolno posiada korzystne warunki do rozwoju turystyki. Rolnicze tereny wraz z przepięknymi lasami sprzyjają turystyce rekreacyjnej.

W gminnej ewidencji zabytków Miasta Kolno widnieje 40 obiektów. Do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków wpisanych jest 8 obiektów. Są to:

- Średniowieczny układ urbanistyczny (wydzielona część miasta: ul. Strażacka, ul. Czysta, ul. Stefana Żeromskiego, ul. Plac Wolności), nr rej.: 128 z 14.05.1958
- Kościół parafialny p.w. św. Anny, 1 poł. XIX w. oraz dzwonnica, nr rej.: 67 z 28.04.1980
- Synagoga, ul. Strażacka, XVIII w., nr rej.: 65 z 28.04.1980
- Cmentarz rzymskokatolicki, nieczynny, ul. Waryńskiego, początek XIX w., nr rej.: 319 z 31.08.1987
- Cmentarz żydowski, 1 poł. XIX w., nr rej.: 373 z 29.07.1988
- Cmentarz wojenny z I wojny światowej (na terenie nowego cmentarza rzymskokatolickiego), nr rej.: 263 z 6.03.1987
- Dom, pl. Wolności 21, po 1910, nr rej.: 386 z 13.06.1989.

▪ Środowisko przyrodnicze

Gleby

Na analizowanym obszarze jest dość duże zróżnicowanie typów i gatunków gleb. Przyczyną tego stanu jest głównie różny skład mechaniczny oraz stosunki wodne gleb. Obszar ten charakteryzuje się przewagą gleb średnich i słabych.

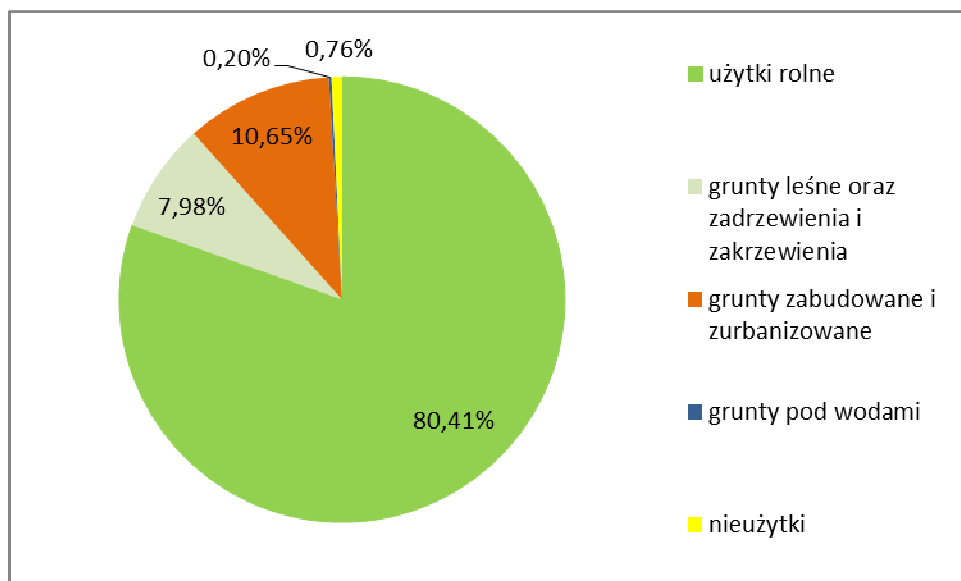
Wśród gleb brunatnych i bielcowych najstabszymi są piaski słabo gliniaste, miejscami z domieszką żwirów. Wśród czarnych ziem występują piaski gliniaste lekkie i gleby wytworzone z glin. Piaski gliniaste lekkie zajmują przeważnie tereny znajdujące się w obniżeniach. Są to gleby IV klasy gruntów ornych. Gleby wytworzone z gliny zwałowej zalegają po obu stronach doliny rzeki Łabny. Posiadają one dość wysokie wartości użytkowe III klasy użytków rolnych.

Torfy (niskie) zajmują prawie całą dolinę rzeki Łabny. Są to gleby organiczne, użytkowane jako łąki i pastwiska. Mursze zajmują nieduże paski w północnej części, między torfami i glebami wytworzonymi z gliny. Są to mursze płytki podścielone gliną lub piaskiem.

Do obszarów o korzystnych warunkach dla produkcji rolnej zaliczono tereny z przewagą gleb IIIa- IIIb klasy gruntów ornych (2-gi i 4-ty kompleks rolniczej przydatności) o strukturalnym, dobrze wykształconym poziomie próchnicznym i prawidłowych stosunkach wodnych. Obszary te wskazane są do intensywnej produkcji rolnej, a ich gleby podlegają ochronie przed zmianą użytkowania na nierolnicze. Do obszarów mało korzystnych dla produkcji rolnej zaliczono tereny z przewagą gleb 6-go i 7-go kompleksu rolniczej przydatności (IV a -IVb klasa bonitacji). Są to gleby kompleksu żytnio - ziemniaczanego dobrego. Do obszarów mało korzystnych dla produkcji rolniczej zaliczono tereny z przewagą gleb 6-go i 7-go kompleksu rolniczej przydatności (V i VI klasa bonitacji). Są to gleby nadmiernie przepuszczalne, mające słabą zdolność zatrzymywania wody. Tym samym są to gleby okresowo lub trwale zbyt suche, mało zasobne w składniki pokarmowe.

Formy użytkowania terenu

Powierzchnia administracyjna Miasta wynosi 2507 ha. Według danych z Urzędu miasta Kolno z 2013r. użytki rolne wynoszą 2016 ha - co stanowi 80,41 % ogólnej powierzchni, grunty leśne oraz zadrzewienia i zakrzewienia wynoszą 200 ha, co stanowi 7,98 % ogólnej powierzchni, grunty pod wodami wynoszą 5 ha - co stanowi 0,20 % ogólnej powierzchni, nieużytki wynoszą 19 ha - co stanowi 0,76 % ogólnej powierzchni oraz pozostałe grunty (zabudowane i zurbanizowane) wynoszą 267 ha - co stanowi 10,65% ogólnej powierzchni.



Rycina 7. Formy użytkowania terenu na terenie miasta Kolno

www. Opracowanie własne Ekoton Sp. z o.o. na podstawie danych z Urzędu Miasta Kolno

Zasoby surowcowe

Bezpośrednio na powierzchni występują przede wszystkim piaski i gliny zwałowe pokrywające wysoczyznę kolneńską, piaski i żwiry budujące część sandrową oraz torfy, namuły i piaski wypełniające dna dolin.

Na terenie gminy Kolno istnieje udokumentowane, jednak nieeksploatowane złożo piasku ze żwirem oraz piasku.

Warunki klimatyczne

Polska leży w strefie klimatu umiarkowanego przejściowego, natomiast województwo podlaskie znajduje się pod wpływem dominującej zachodniej cyrkulacji mas powietrza mimo swego położenia we wschodniej części Polski. Częstość napływu mas powietrza z kierunku zachodniego w Polsce wynosi prawie 36%, podczas gdy ze wschodniego 29%. Według podziału Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne Miasto Kolno znajduje się w klimatycznej dzielnicy wschodniej (podlaskiej), charakteryzującej się chłodnym, kontynentalnym klimatem.

Średnia roczna temperatura wynosi ok. 7 °C. Czas trwania zimy wynosi od 105 do 112 dni, a lata od 80 do 90 dni. Liczba dni z przymrozkami wynosi od 87 do 110. Roczne średnie opady wynoszą 580 mm, z tego 60% opadów przypada na okres od kwietnia do września. Znaczna część opadów atmosferycznych spada w postaci śniegu. Pokrywa śnieżna pojawia się zazwyczaj w listopadzie, a znika w marcu. Dość wczesny początek chłodniejszych dni i

późne ich zakończenie sprawia, że okres wegetacyjny w gminie oraz w mieście trwa ok. 190 - 200 dni w roku i jest dość krótki w porównaniu z innymi dzielnicami Polski.

Dane klimatyczne:

- średnia temperatura roczna: - 6 - 7 °C
- średnia temperatura okresu V-VII: - 16,5 ÷ 19 °C
- suma opadów atmosferycznych w roku: - 450 ÷ 750 mm
- suma opadów atmosferycznych w okresie V-VII: - 63% opadów rocznych
- długość okresu wegetacyjnego: - 190 dni
- liczba dni z pokrywą śniegu: - 130 dni

Zasoby wodne:

Wody powierzchniowe

Jednym z ważnych elementów mających wpływ na środowisko przyrodnicze Miasta Kolno jest rzeka Łabna, prawobrzeżny dopływ Skrody. Jest dopływem prawostronnym, V- rzędu. Rzeka ta zasilą wody rzeki Narew. Łabna przecina obszar Miasta z północnego-wschodu na południowy-zachód. Długość rzeki w granicach miasta wynosi około 1,5 km, a średni jej spadek około 0,5%. Szerokość koryta Łabny mieści się w granicach od 3,0 do 6,0 m, zlewnia rzeki w obrębie miasta Kolno wynosi 60 km², a miarodajny przepływ wody w rzecze wynosi 0,233 m³/sek. Łabna jest rzeką w całości uregulowaną.

Ogólna klasyfikacja wód:

Podstawę oceny stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 roku w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. 2011 nr 257 poz. 1545.). Punkty monitoringowe ustanawiane są na zamknięciach jednostek, wyznaczonych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, zwanych Jednolitymi Częściami Wód (JCW). Monitoring JCW prowadzi się w sposób umożliwiający ocenę ich stanu oraz ilościowe ujęcie czasowej i przestrzennej zmienności elementów jakości i parametrów wskaźnikowych dla elementów biologicznych, hydromorfologicznych, fizykochemicznych i chemicznych.

W 2013 roku, badaniami w ramach monitoringu wód powierzchniowych objęto Łabnę w punkcie pomiarowo - kontrolnym Pastorczyk - zlokalizowanym na odcinku przyujściowym do Skrody - JCW Łabna.

Ocena jakości wód Łabny - ppk Pastorczyk - ujście do Skrody:

- stan wód - wody o złym stanie wód,
- stan ekologiczny - wody o umiarkowanym stanie ekologicznym (III klasa),
- stan chemiczny - wody o stanie chemicznym poniżej dobrego.

Stan ekologiczny ujściowego odcinka Łabny po raz pierwszy oceniono jako umiarkowany w 2012 roku (w poprzednich latach był słaby) w 5 stopniowej skali tj. od stanu bardzo dobrego przez dobry, umiarkowany, słaby do złego.

Łabna z roku na rok posiada coraz lepsze parametry czystości. Wynika to z dobrego funkcjonowania oczyszczalni: komunalnej i mleczarskiej w Kolnie oraz ze zdolności rzeki do samooczyszczania się.

Wody podziemne

Wody gruntowe w całym powiecie kolneńskim wykazują dużą zależność od budowy geologicznej i morfologicznej, układ wód w części wysoczyznowej różni się od układu w części dolinowej. W obrębie tarasu nadzalewowego i zalewowego poziom wód gruntowych występuje w mułkach, piaskach drobnoziarnistych ze znaczną domieszką części organicznych oraz torfach. Wody te związane są z wahaniami poziomu wód w rzece Łabno i zalegają nie głębiej niż 1,0 m od powierzchni terenu. Użytkowy poziom wodonośny (czwartorzędowy) występuje pod warstwą glin zwałowych w utworach serii osadów piaszczystych i żwirowych na głębokości około 4,0 m poniżej poziomu terenu. Poziom ten jest źródłem ujęć wody dla sieci miejskiej Kolna jak również ujęć zakładowych.

Monitoring diagnostyczny wód podziemnych na terenie powiatu kolneńskiego w 2012 roku zrealizowany został w punkcie pomiarowym nr 1675 leżący w Kolnie w granicach JCWPd nr 33. Ocenę stanu chemicznego wody oparto na Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. Nr 143 poz. 896). Ujęcie w Kolnie zlokalizowane jest na terenie zabudowy miejskiej, zwartej, jest to studnia o głębokości stropu 25 m. Wodę w badanym punkcie pomiarowym zakwalifikowano do klasy III a więc do dobrego stanu chemicznego (klasa od I do III). Większość wskaźników mieściła się w I i II klasie czystości. Do klasy III kwalifikowało się wyłącznie stężenie tlenu rozpuszczonego.

Powietrze

Powiat kolneński charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu i warunkami klimatycznymi, co ma istotny wpływ na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń. Region, podobnie jak cała Polska, znajduje się pod wpływem dominującej zachodniej cyrkulacji mas powietrza (około 36%). Sprzyja to napływowi zanieczyszczeń z dalszych odległości, w tym z terenów uprzemysłowionych w Polsce i Europie. Od strony zachodniej powiat kolneński sąsiaduje między innymi z województwem warmińsko - mazurskim nieco bardziej uprzemysłowionym. Napływ mas powietrza z zachodu ma największe znaczenie dla wielkości stężeń zanieczyszczeń powietrza i ładunków wnoszonych z opadami do podłoża w regionie kolneńskim.

Emisja zanieczyszczeń do powietrza (na podstawie „Oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego w 2013 roku)

W 2013 r. badania przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku wykazują, że wielkość emisji zanieczyszczeń w powiecie kolneńskim wynosi:

- wielkość emisji dwutlenku azotu - 41,9 Mg/rok
- wielkość emisji dwutlenku siarki - 96,3 Mg/rok
- wielkość emisji tlenku węgla - 45,4 Mg/rok
- wielkość emisji dwutlenku węgla - 26976 Mg/rok
- wielkość emisji pyłu ogółem - 39,1 Mg/rok

Monitoring imisji (na podstawie „Oceny poziomów substancji w powietrzu i klasyfikacji stref województwa podlaskiego w 2013 roku)

Na terenie województwa podlaskiego wydzielono 2 strefy: Aglomerację Białostocką (kod PL2001) stanowiącą obszar Powiatu Miasta Białystok oraz Strefę Podlaską (kod PL2002) w skład której weszły pozostałe powiaty z terenu województwa, w tym Miasto Kolno. W Strefie Podlaskiej prowadzony będzie monitoring tła miejskiego na 2 stacjach pomiarowych w Łomży i w Suwałkach oraz monitoring tła wiejskiego na 1 stacji (reprezentatywna dla województwa). Wszystkie zanieczyszczenia: dwutlenku siarki (SO₂), tlenków azotu (NO₂, NO_x), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), ozonu (O₃), pyłu PM₁₀, zawartości: ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (B(a)P) w pyłe PM₁₀ oraz dla pyłu PM_{2,5} podlegają ocenie w strefach.

Klasyfikacji stref dokonuje się oddzielnie dla dwóch grup kryteriów:

- określonych w celu ochrony zdrowia,
- określonych w celu ochrony roślin.

Klasy stref i wymagane działania wynikające z oceny:

- Klasa A: poziom stężeń zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekracza odpowiednio poziomu dopuszczalnego, poziomu docelowego, poziomu celu długoterminowego
- Klasa B: poziom stężeń jest powyżej wartości dopuszczalnej, lecz nie przekracza tej wartości powiększonej o margines tolerancji (z uwzględnieniem dozwolonej częstości przekroczeń dla przypadków, gdy są one określone),
- Klasa C: poziom stężeń przekracza wartość dopuszczalną powiększoną o margines tolerancji (z uwzględnieniem dozwolonej częstości przekroczeń dla przypadków, gdy są one określone), poziom docelowy, poziom celu długoterminowego.

Wyniki badań:

1. Przekroczenia poziomów dopuszczalnych:

w klasyfikacji ze względu na kryterium ochrona zdrowia stwierdzono przekroczenia normy pyłu zawieszonego PM_{2,5} w Strefie Podlaskiej (gdzie obszarem stwierdzonych pomiarów przekroczeń jest miasto Łomża). W klasyfikacji ze względu na ochronę roślin nie wystąpiły na terenie województwa strefy z przekroczeniami poziomów dopuszczalnych.

2. Przekroczenia poziomów docelowych i celów długoterminowych:

- poziomu docelowego pyłu zawieszonego PM_{2,5} w Strefie Podlaskiej (kryterium - ochrona zdrowia).
- poziomów celów długoterminowych dla ozonu w Strefie Podlaskiej (kryterium - ochrona roślin) oraz (kryterium - ochrona zdrowia).

Hałas

Rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określa 4 grupy źródeł hałasu. Są to drogi lub linie kolejowe; starty, lądowania i przeloty statków powietrznych; linie elektroenergetyczne oraz pozostałe obiekty i działalność będące źródłem hałasu. Do najważniejszych czynników mających wpływ na klimat akustyczny powiatu kolneńskiego zaliczyć należy komunikację drogową,

a szczególnie udział w ruchu samochodów ciężkich oraz w mniejszym stopniu hałas przemysłowy.

Hałas komunikacyjny

W 2013 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Łomży, w ramach działań monitoringowych, nie prowadziła na terenie powiatu kolneńskiego, pomiarów hałasu komunikacyjnego.

Najbliższym punktem pomiarowym hałasu komunikacyjnego położonym od miasta Kolno jest punkt pomiarowy zlokalizowany w Łomży. W 2013 roku przeprowadzono tam pomiary hałasu drogowego i wyznaczono poziomy długookresowe LDWN i LN. Pomiar poziomów długookresowych (dzienno - wieczorno - nocnych oraz nocnych) zrealizowano przy drodze krajowej nr 61, przy ul. Wojska Polskiego 31.

Tab. 2. Wyniki badań hałasu komunikacyjnego w miejscowości Łomża w 2013 roku

Lp.	Dane identyfikujące punkt i obszar, na którym dokonywano pomiarów			Wyniki pomiarów długookresowych					Przekroczenia dopuszczalnej wartości wskaźnika oceny hałasu			
	Nazwa punktu	Współrzędne	Data pomiaru	L _{DOWN} [dB]	L _N [dB]	L _{aeq,D} [dB] (6 ⁰⁰ -18 ⁰⁰)	L _{aeq,W} [dB] (18 ⁰⁰ -22 ⁰⁰)	L _{aeq,N} [dB] (22 ⁰⁰ -6 ⁰⁰)	L _{DOWN} [dB]	L _N [dB]	L _{aeq,D} [dB]	L _{aeq,N} [dB]
3a	Łomża ul. Wojska Polskiego 31	N 53°10'46,1" E 22°04'00,4"	15-16.06.2013	72,4	65,0	68,8	68,1	63,9	4,4	6,0	3,8	7,9
3b	Łomża ul. Wojska Polskiego 31	N 53°10'46,1" E 22°04'00,4"	18-19.06.2013			68,7	67,7	65,7			3,7	9,7
3c	Łomża ul. Wojska Polskiego 31	N 53°10'46,1" E 22°04'00,4"	20-21.06.2013			68,8	68,5	66,1			3,8	10,1
3d	Łomża ul. Wojska Polskiego 31	N 53°10'46,1" E 22°04'00,4"	23-24.10.2013			68,7	67,9	65,2			3,7	9,2
3e	Łomża ul. Wojska Polskiego 31	N 53°10'46,1" E 22°04'00,4"	24-25.10.2013			70,2	67,6	64,6			5,2	8,6
3f	Łomża ul. Wojska Polskiego 31	N 53°10'46,1" E 22°04'00,4"	16-17.11.2013			68,5	67,8	64,2			3,5	8,2

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. Ocena wyników badań hałasu komunikacyjnego wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2013 roku.

Wyniki badań:

Po przeanalizowaniu wyników badań wskaźnika poziomu długookresowego natężenia dźwięku L_{DOWN} (dla pory dzienno - wieczorno - nocnej) i L_N (dla pory nocnej), mające zastosowanie przy prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem wykazano przekroczenie norm L_{DOWN} oraz L_N.

Hałas przemysłowy

Na terenie miasta Kolno nie występują wielkie zakłady przemysłowe oraz obiekty uciążliwe pod względem emisji hałasu do środowiska.

Promieniowanie elektromagnetyczne - PEM

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM) w tym promieniowanie niejonizujące zaliczane jest obecnie do podstawowych rodzajów zanieczyszczenia środowiska naturalnego. Promieniowanie niejonizujące to emisja energii elektromagnetycznej w postaci pól elektromagnetycznych, wywołwana zmianami rozkładów ładunków elektrycznych w układach materialnych, której absorpcja w organizmach żywych może wywoływać efekty biologiczne, nie powodując jednak jonizacji atomów i cząsteczek tych organizmów.

Najpowszechniej występującymi instalacjami będącymi źródłami PEM, które mają istotny wpływ na ogólny poziom pól w środowisku są linie elektroenergetyczne oraz instalacje radiokomunikacyjne, takie jak stacje bazowe telefonii komórkowej oraz stacje nadawcze radiowe i telewizyjne. Szczegółowe zasady pomiarów pól elektromagnetycznych w środowisku określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzenia dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192, poz. 1883).

Badania prowadzi się dla dwóch rodzajów terenów:

- przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową,
- miejsc dostępnych dla ludności.

Na terenie powiatu kolneńskiego w 2013 roku wytypowano do badań 1 punkt pomiarowy zlokalizowany w centrum miejscowości Grabowo. Wyniki badań PEM przedstawia poniższa tabela.

Tab. 3. Wyniki badań PEM w punkcie pomiarowym w miejscowości Grabowo w 2013r.

Lp	Miejscowość	Powiat	Lokalizacja punktu	Współrzędne punktu	Symbol NTS	Data rozpoczęcia i zakończenia pomiaru	Godzina rozpoczęcia i zakończenia pomiaru	Częstotliwość próbkowania	Średnia arytmetyczna zmierzonych wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromag. [V/m]	Wartość niepewności pomiaru [V/m]	Procent wartości dopuszczalnej [%]
37	Grabowo	kolneński	centrum miejscowości	53°27'34,5" 22°09'11,2"	5.3.20.38. 06.02.2	30.12.13	12:44 -14:44	1s	0,27	0,013	3,9

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku. Wyniki badań pól elektromagnetycznych wykonanych na terenie województwa podlaskiego w 2013 roku.

Wyniki badań:

Na podstawie przeprowadzonego pomiaru można stwierdzić, że w 2013 roku w badanym punkcie pomiarowym nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej (7 V/m).

Formy ochrony przyrody

Na terenie miasta Kolno obszarem podlegającym ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody jest pomnik przyrody „Dąb Wolności” ustanowiony Uchwałą Nr VIII/46/11 Rady Miasta Kolno z dnia 30 sierpnia 2011 roku, która to uchwała mówi, iż Ustanawia się pomnikiem przyrody drzewo gatunku dąb, o obwodzie pnia 335 cm, wieku około 100 lat, rosnące w mieście Kolno na działce o numerze geodezyjnym 1415/20, stanowiącej własność Skarbu Państwa, a której zarządcą trwałym jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Białymstoku.

Drzewo opisane w ust.1 podlega ochronie w celu zachowania szczególnej wartości przyrodniczej i krajobrazowej.

W stosunku do pomnika przyrody ustanowionego w § 1 zakazuje się:

- 1) niszczenia i uszkodzania obiektu,
- 2) uszkodzania i zanieczyszczania gleby,
- 3) umieszczania tablic reklamowych w odległości mniejszej niż 20 m od obiektu

7.2. ANALIZA ILOŚCIOWO - JAKOŚCIOWA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE MIASTA KOLNO

Azbest wykorzystywano do produkcji wielu wyrobów przemysłowych w różnych gałęziach gospodarki światowej. Największe zastosowanie miał w budownictwie, szczególnie do produkcji płyt dachowych i elewacyjnych oraz rur. Głównymi odbiorcami azbestu były gospodarstwa wiejskie, miejskie, budownictwo mieszkaniowe, budownictwo przemysłowe i energetyka (chłodnie kominowe).

Miasto Kolno, wychodząc naprzeciw rozwiązaniu problemu likwidacji azbestu przystąpiła do opracowania Planu ochrony przed szkodliwością azbestu i programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kolno na lata 2006-2032 (dokument uchwalony

20 lutego 2007 r.). Obecnie Miasto przystąpiło do aktualizacji niniejszego dokumentu wraz z aktualizacją inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest. Inwentaryzacja przeprowadzona w 2014 roku pozwoliła na zweryfikowanie wcześniejszej inwentaryzacji oraz na dostosowanie inwentaryzacji do nowych przepisów prawnych (do każdego wyrobu dopisane zostały nr działki ewidencyjnej oraz obrębu ewidencyjnego w którym wyrób się znajduje. Na podstawie zaktualizowanej inwentaryzacji opracowany został „Program Usuwania Wyrobów Zawierających Azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032”. Głównym źródłem danych, będących podstawą do sporządzenia niniejszego „Programu usuwania...” była baza danych dotycząca azbestu i wyrobów zawierających azbest, utworzona w oparciu o ankietyzację właścicieli i zarządców obiektów oraz w wyniku spisu „z natury” dokonane na zlecenie urzędu miasta. Dane te dotyczą w szczególności azbestu zlokalizowanego na posesjach osób fizycznych, na terenie podmiotów prawnych. W osobach prawnych uwzględniono również JST, PKP i MON.

Posiadanie pełnych informacji o miejscu występowania wyrobów zawierających azbest i ich stanie jest cenną informacją nie tylko dla opracowania „Programu...”, ale też szeroko rozumianej ochrony środowiska i zdrowia mieszkańców tego terenu. Jednocześnie zebrane informacje mogą pozytywnie wpłynąć na skuteczne starania o pozyskanie dodatkowych środków finansowych ze źródeł krajowych lub zagranicznych na usunięcie wyrobów zawierających azbest.

W celu dokładnego zinwentaryzowania wyrobów azbestowych na terenie Miasta Kolno przyjęto dwie metody pozyskiwania danych - ankietyzacja właścicieli nieruchomości i spis „z natury”. W trakcie wizji lokalnej, odpowiednio przeszkoleni i oznakowani ankietrzy odwiedzili każdą posesję należącą do osób fizycznych, oraz nieruchomość będącą we władaniu podmiotów gospodarczych i instytucjonalnych. W trakcie wizyty wypełniana była w konsultacji z właścicielami nieruchomości ankietka, a w przypadku nieobecności lub nie wyrażenia zgody na współpracę przy uzupełnianiu ankiet, dokonano tzw. „spisu z natury”, określając szacunkową ilość, rodzaj i stan wyrobów azbestowych.

Opracowano wzór ankiety, który trafiał do osób fizycznych, podmiotów gospodarczych i instytucjonalnych. Wzór ankiety sporządzono na bazie załącznika do Rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest oraz Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest. Postawione pytania miały wykazać ile wyrobów zawierających azbest znajduje się obecnie na terenie Miasta Kolno i jaka ich część ze względu na zły stan techniczny w najbliższym czasie planowana jest do usunięcia, i w konsekwencji zostanie unieszkodliwiona oraz czy właściciele obiektów

planują w najbliższym czasie remonty budynków. Ponadto ankietowani odpowiadali na pytanie odnośnie stopnia zagrożenia azbestu dla zdrowia i życia ludzi. Odpowiedź na to pytanie miała odzwierciedlić stopień uświadczenia mieszkańców oraz emocjonalne podejście mieszkańców miasta do problemu usuwania wyrobów azbestowych.

Podczas inwentaryzacji wykonywania była także dokumentacja fotograficzna wyrobów zawierających azbest. Zdjęcia zostały opisane z uwzględnieniem adresu oraz numeru działki, na którym zinwentaryzowano azbest. Dokumentacja znajduje się w posiadaniu Urzędu Miasta Kolno.

Ponadto przygotowana została warstwa (azbest-MiastoKolno.shp) zawierająca obrysy obiektów zawierających azbest z przypisanymi do obiektów atrybutami: numerem działki ewidencyjnej i numerem obrębu ewidencyjnego. Warstwa przygotowana została zgodnie z załącznikiem do konkursu AZBEST-2014! zamieszczonym na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki. Warstwa w formacie ESRI Shapefile znajduje się w posiadaniu Urzędu Miasta Kolno.

Wykaz osób prawnych, dla których wyniki inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest Miasto Kolno wprowadziło do Bazy Azbestowej zostały przekazane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego. W osobach prawnych uwzględniono również JST, PKP i MON.

Ankietyzacja poszczególnych obiektów badanego rynku i inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest odbyła się w czerwcu, lipcu i sierpniu 2014 r. W ten sposób uzyskano rzeczywiste i rzetelne dane o ilości, stanie i rozmieszczeniu wyrobów azbestowych na terenie Miasta Kolno.

Poniżej przedstawiono wyniki inwentaryzacji azbestu i wyrobów zawierających azbest, występujących na terenie Miasta Kolno. Dokonując analizy wagowej zastosowano 2 podejścia:

- 1 m² płyty azbestowo - cementowej (zarówno falistej jak i typu „karo”) = 11 kg (za www.bazaazbestowa.gov.pl),
- 1 m² płyty azbestowo - cementowej (zarówno falistej jak i typu „karo”) = 13,5 kg (za NFOŚiGW, firmy zdejmujące i utylizujące azbest, składowiska odpadów).

Podczas inwentaryzacji stwierdzono, iż na terenie Miasta Kolno występują tylko 2 rodzaje wyrobów azbestowych, czyli płyty dachowe faliste (W02) oraz płyty azbestowo - cementowe typu „karo” (W01).

Tab. 4. Masa wyrobów azbestowych występujących w Mieście Kolno według rodzaju wyrobów - dane na podstawie Bazy Azbestowej

Kod wyrobu	Zinventaryzowane [kg]			Unieszkodliwione [kg]			Pozostałe do unieszkodliwienia [kg]		
	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
W01	89 669	81 991	7 678	1 400	1 400	0	88 269	80 591	7 678
W02	1 330 402	1 151 614	178 788	4 785	0	4 785	1 325 617	1 151 614	174 003
Łącznie	1 420 071	1 233 605	186 466	6 185	1 400	4 785	1 413 886	1 232 205	181 681

Objaśnienia:

W01 - Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie

W02 - Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa

Źródło: Opracowanie własne EKOTON Sp. z o.o. na podstawie danych wprowadzonych na stronie www.bazaazbestowa.pl/ i inwentaryzacji w 2014 r.

Zgodnie z danymi inwentaryzacyjnymi z 2006 roku na terenie miasta Kolno było 100324,63 m² azbestu w postaci płyt azbestowo-cementowych płaskich „karo” oraz płyt azbestowo-cementowych falistych. Inwentaryzacja przeprowadzona w 2014 roku wykazała większą ilość tychże wyrobów na terenie miasta Kolno - łącznie około 129097,27 m².

W dotychczasowym „Planie ochrony przed szkodliwością azbestu i programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Kolno na lata 2006-2032, założono, że w latach 2007-2012 z terenu miasta Kolno usunięte zostanie 30% wyrobów zawierających azbest. Inwentaryzacja z 2014 roku wykazała, że do 2014 roku udało się usunąć jedynie 0,43 % wyrobów zawierających azbest. Spowodowane jest to funduszami i możliwościami finansowymi właścicieli obiektów. W związku z powyższym ilość wyrobów azbestowych pozostałych do usunięcia z terenu miasta Kolno wynosi m² płyt azbestowo-cementowych.

Na terenie Miasta Kolno znajduje się około 128535,45 m² wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, co stanowi około 1413,89 Mg (zgodnie z Bazą Azbestową, w której podano iż 1 m² azbestu waży 11 kg). Zgodnie z drugim przeliczeniem na terenie Miasta Kolno znajduje się około 1735,23 Mg. Drugiego przeliczenia dokonano w oparciu o wskaźnik stosowany przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej przy udzielaniu dotacji na usunięcie wyrobów zawierających azbest. Wskaźnik

ten wynosi 13,5 kg dla każdego m2 płyty azbestowej. Przelicznik, iż 1 m2 waży 13,5 kg stosowany jest również powszechnie przez firmy zajmujące się demontażem i utylizacją azbestu jak również przez składowiska przyjmujące odpady zawierające azbest na swój teren. Większość wyrobów azbestowych znajdujących się na terenie Miasta Kolno stanowią płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa - jest to około 94 %.

Większość wyrobów zinwentaryzowanych na terenie Miasta Kolno znajduje się w rękach osób fizycznych, obiekty należące do osób prawnych zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab. 5. Wyroby azbestowe będące własnością osób prawnych

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki ewidencyjnej	Obręb ewidencyjny	Właściciel	Ilość wyrobu w kg
1.	Kolno	Kolejowa	2	1401/1	200601_1.0001	Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska	22440
2.	Kolno	Kolejowa	2	1401/1	200601_1.0001	Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska	330
3.	Kolno	Wojska Polskiego	56	1355/2	200601_1.0001	ZM Kolno Spółka Akcyjna	715
4.	Kolno	Wojska Polskiego	56	1355/2	200601_1.0001	ZM Kolno Spółka Akcyjna	726
5.	Kolno	Wojska Polskiego	56	1355/2	200601_1.0001	ZM Kolno Spółka Akcyjna	1155
6.	Kolno	Wojska Polskiego	56	1355/2	200601_1.0001	ZM Kolno Spółka Akcyjna	1980
7.	Kolno	Wojska Polskiego	56	1355/2	200601_1.0001	ZM Kolno Spółka Akcyjna	1320
8.	Kolno	Wojska Polskiego	56	1355/2	200601_1.0001	ZM Kolno Spółka Akcyjna	528
9.	Kolno	Łabno Małe	23	2562	200601_1.0001	Miasto Kolno	2420
10.	Kolno	Łabno Małe	23	2562	200601_1.0001	Miasto Kolno	1925

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki ewidencyjnej	Obręb ewidencyjny	Właściciel	Ilość wyrobu w kg
11.	Kolno	Łabno Małe	23	2562	200601_1.0001	Miasto Kolno	1716
12.	Kolno	Łabno Małe	13	2556	200601_1.0001	Miasto Kolno	330
13.	Kolno	Łabno Małe	13	2556	200601_1.0001	Miasto Kolno	3168
14.	Kolno	Łabno Małe	13	2556	200601_1.0001	Miasto Kolno	2882
15.	Kolno	Aleksandrowska		1738/2	200601_1.0001	Miasto Kolno	825
16.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	660
17.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	1441
18.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	4125
19.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	440
20.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	220
21.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	880
22.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	110
23.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	550
24.	Kolno	Pastorczyk		347	200601_1.0001	Schronisko dla zwierząt	2882
25.	Kolno	Kolejowa	4	1399/5	200601_1.0001	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych	110
26.	Kolno	Targowa	2	1399/4	200601_1.0001	Florczyk Kazimierz	902
27.	Kolno	Kolejowa		1379/5	200601_1.0001	Miasto Kolno	209

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki ewidencyjnej	Obręb ewidencyjny	Właściciel	Ilość wyrobu w kg
28.	Kolno	Kolejowa		1379/5	200601_1.0001	Miasto Kolno	5115
29.	Kolno	Kolejowa		1378/12	200601_1.0001	Miasto Kolno	143
30.	Kolno	Kolejowa	7	1331	200601_1.0001	Hetman Zakład Pracy Chronionej	2970
31.	Kolno	Księcia Janusza I	48	2647	200601_1.0001	Miasto Kolno	1705
32.	Kolno	Księcia Janusza I	42D	2428/5	200601_1.0001	Miasto Kolno	990
33.	Kolno	Ogrodowa	6	2304/4	200601_1.0001	Miasto Kolno	682
34.	Kolno	Ogrodowa	6	2304/4	200601_1.0001	Miasto Kolno	1507
35.	Kolno	Księcia Janusza I	14	2304/1	200601_1.0001	Miasto Kolno	1540
36.	Kolno	Księcia Janusza I	16	2304/1	200601_1.0001	Miasto Kolno	3652
37.	Kolno	Księcia Janusza I	22	2414	200601_1.0001	Miasto Kolno	880
38.	Kolno	Księcia Janusza I	22	2414	200601_1.0001	Miasto Kolno	1232
39.	Kolno	Księcia Janusza I	32	2420	200601_1.0001	Miasto Kolno	1265
40.	Kolno	Księcia Janusza I	32	2420	200601_1.0001	Miasto Kolno	275
41.	Kolno	Księcia Janusza I	32	2420	200601_1.0001	Miasto Kolno	385
42.	Kolno	Księcia Janusza I	32	2420	200601_1.0001	Miasto Kolno	1507
43.	Kolno	Księcia Janusza I	7	2302	200601_1.0001	Miasto Kolno	1870
44.	Kolno	Księcia Janusza I	5	2302	200601_1.0001	Miasto Kolno	418
45.	Kolno	Jana z Kolna	1	2301	200601_1.0001	Spółdzielnia Socjalna Concordia	693
46.	Kolno	Księcia Janusza I	3	2302	200601_1.0001	Miasto Kolno	3740
47.	Kolno	Księcia Janusza I	8	2284	200601_1.0001	Miasto Kolno	385
48.	Kolno	Księcia Janusza I	8	2284	200601_1.0001	Miasto Kolno	990
49.	Kolno	Wojska Polskiego	13	1927	200601_1.0001	Gromkowska Jadwiga i Henryk	1540

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki ewidencyjnej	Obręb ewidencyjny	Właściciel	Ilość wyrobu w kg
50.	Kolno	Wojska Polskiego	23	1922/3	200601_1.0001	Miasto Kolno	440
51.	Kolno	Wojska Polskiego	21	1922/6	200601_1.0001	Miasto Kolno	3575
52.	Kolno	Wojska Polskiego	25	1879	200601_1.0001	"Społem" Powszechna Spółdzielnia Spożyców	110
53.	Kolno	Wojska Polskiego	46	1369/14	200601_1.0001	Ramotowska Magdalena Krzysztof	3465
54.	Kolno	Wojska Polskiego	56	1355/1	200601_1.0001	ZM Kolno Spółka Akcyjna	726
55.	Kolno	Władysława Sikorskiego	4	3218	200601_1.0001	Miasto Kolno	253
56.	Kolno	Kolejowa	2	1402/129	200601_1.0001	Gminna Spółdzielnia	275
57.	Kolno	Kolejowa	1	1369/326	200601_1.0001	Filipkowski Waldemar i Alina	6435
58.	Kolno	Kolejowa		1404/2	200601_1.0001	Miasto Kolno	110
59.	Kolno	Wojska Polskiego	69	1727	200601_1.0001	Szpital	1716
60.	Kolno	Konstytucji 3 Maja	16	2323	200601_1.0001	Miasto Kolno	154
61.	Kolno	Konstytucji 3 Maja	16	2323	200601_1.0001	Miasto Kolno	1100
62.	Kolno	Konstytucji 3 Maja	14	2322	200601_1.0001	Miasto Kolno	1650
63.	Kolno	Jana Sobieskiego	5	1653	200601_1.0001	Miasto Kolno	1100
64.	Kolno	Jana Sobieskiego	10	2005	200601_1.0001	Miasto Kolno	1375
65.	Kolno	Wolności pl.	25	2017	200601_1.0001	Miasto Kolno	440
66.	Kolno	Wolności pl.	22	2021	200601_1.0001	Miasto Kolno	1375
67.	Kolno	Wolności pl.	23	2019	200601_1.0001	Miasto Kolno	1375

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki ewidencyjnej	Obręb ewidencyjny	Właściciel	Ilość wyrobu w kg
68.	Kolno	Wolności pl.	24	2018	200601_1.0001	Miasto Kolno	143
69.	Kolno	Wolności pl.	24	2018	200601_1.0001	Miasto Kolno	1375
70.	Kolno	Wolności pl.	29	2014/2	200601_1.0001	Miasto Kolno	1727
71.	Kolno	Wojska Polskiego	2	2014/1	200601_1.0001	Miasto Kolno	3080
72.	Kolno	marsz. Józefa Piłsudskiego	5	1498	200601_1.0001	Miasto Kolno	1210
73.	Kolno	Zakole	5	1484	200601_1.0001	Miasto Kolno	1584
74.	Kolno	Zakole	5	1484	200601_1.0001	Miasto Kolno	484
75.	Kolno	Armii Krajowej	11	1557	200601_1.0001	Miasto Kolno	627
76.	Kolno	Armii Krajowej	11	1557	200601_1.0001	Miasto Kolno	1100
77.	Kolno	Armii Krajowej	9	1558	200601_1.0001	Miasto Kolno	957
78.	Kolno	Armii Krajowej	9	1558	200601_1.0001	Miasto Kolno	1485
79.	Kolno	Konstytucji 3 Maja		1454/11	200601_1.0001	Miasto Kolno	220
80.	Kolno	Konstytucji 3 Maja		1454/11	200601_1.0001	Miasto Kolno	1985
81.	Kolno	Armii Krajowej	4	3010	200601_1.0001	Miasto Kolno	1540
82.	Kolno	Armii Krajowej	2	3011	200601_1.0001	Miasto Kolno	1980
83.	Kolno	Armii Krajowej	18	3002	200601_1.0001	Miasto Kolno	1650
84.	Kolno	Armii Krajowej	20	3001	200601_1.0001	Miasto Kolno	1650
85.	Kolno	Armii Krajowej	22	3000	200601_1.0001	Miasto Kolno	1518
86.	Kolno	Armii Krajowej	44	2987	200601_1.0001	Miasto Kolno	1650
87.	Kolno	Armii Krajowej	58	2979	200601_1.0001	Miasto Kolno	1518
88.	Kolno	Stanisława Krupki	92	2870	200601_1.0001	Miasto Kolno	1518
89.	Kolno	Stanisława Krupki	82	2875	200601_1.0001	Miasto Kolno	1518

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki ewidencyjnej	Obręb ewidencyjny	Właściciel	Ilość wyrobu w kg
90.	Kolno	Stanisława Krupki	69	2848	200601_1.0001	Miasto Kolno	1782
91.	Kolno	Stanisława Krupki	62	2885	200601_1.0001	Miasto Kolno	2035
92.	Kolno	Stanisława Krupki	47	2859	200601_1.0001	Miasto Kolno	1375
93.	Kolno	Stanisława Krupki	37	2865	200601_1.0001	Miasto Kolno	1650
94.	Kolno	Stanisława Krupki	13	2958	200601_1.0001	Miasto Kolno	1375
95.	Kolno	Wolności pl.	16	2094/4	200601_1.0001	Miasto Kolno	330
96.	Kolno	Wolności pl.	15	2922	200601_1.0001	Zakład Doskonalenia Zawodowego	2266
97.	Kolno	Wolności pl.	14	2095	200601_1.0001	Miasto Kolno	1100
98.	Kolno	Wolności pl.	13	2096	200601_1.0001	Miasto Kolno	1782
99.	Kolno	Konstytucji 3 Maja	48	2356	200601_1.0001	M. Prusinowski	1815
100.	Kolno	Konstytucji 3 Maja	30	2331	200601_1.0001	Miasto Kolno	968
101.	Kolno	Józefa Piłsudskiego	2	1591	200601_1.0001	Miasto Kolno	330
102.	Kolno	Józefa Piłsudskiego	2	1591	200601_1.0001	Miasto Kolno	1408
103.	Kolno	Wojska Polskiego	48	1371/2	200601_1.0001	Powiatowy Zarząd Dróg w Kolnie	440
104.	Kolno	Wincentego Witosa	4	1726/15	200601_1.0001	PEC i GW-Ś	2750
105.	Kolno	Kościelna	17	2432/2	200601_1.0001	Diecezja Łomżyńska-Parafia Św. Anny w Kolnie	5115
106.	Kolno	Aleksandrowska	1A	1752/14	200601_1.0001	Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Kolnie	4785
107.	Kolno	Wojska Polskiego	4	2812	200601_1.0001	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna	3300

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr domu	Nr działki ewidencyjnej	Obręb ewidencyjny	Właściciel	Ilość wyrobu w kg
108.	Kolno	Wojska Polskiego	20	1645/2	200601_1.0001	Gmina Kolno Miasto Kolno	2860
109.	Kolno	Wojska Polskiego	3		200601_1.0001	Biblioteka Pedagogiczna w Łomży	2354
110.	Kolno	Wojska Polskiego	3		200601_1.0001	Biblioteka Pedagogiczna w Łomży	1980

Źródło: Opracowanie własne Ekoton Sp. z o.o. na podst. www.bazaazbestowa.gov.pl

Na podstawie oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest określono stopień pilności usuwania azbestu. Około 94 % zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych posiada stopień pilności III i wymaga ponownej oceny w terminie do 5 lat. Tylko 0,91 % wyrobów azbestowych z Miasta Kolno wymaga pilnego usunięcia lub zabezpieczenia (stopień pilności I). 5,53 % wyrobów wymaga ponownej oceny w terminie do 1 roku.

Tab. 6. Ilość wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia, w zależności od stopnia pilności - dane na podstawie Bazy Azbestowej

Stopień pilności wyrobów azbestowych pozostałych do unieszkodliwienia	Kod wyrobu	Razem [kg]	Osoby fizyczne [kg]	Osoby prawne [kg]
Stopień pilności I - wymagane pilnie usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie	W01	1 320	0	1 320
	W02	11 490	8 454	3 036
	Razem	12 810	8 454	4 356
Stopień pilności II - wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku	W01	9 082	8 752	330
	W02	69 166	30 364	38 802
	Razem	78 248	39 116	39 132
Stopień pilności III - wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat	W01	77 867	71 839	6 028
	W02	1 244 961	1 112 796	132 165
	Razem	1 322 828	1 184 635	138 193

Objaśnienia:

W01 - Płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie

W02 - Płyty azbestowo-cementowe faliste dla budownictwa

Źródło: Opracowanie własne EKOTON Sp. z o.o. na podstawie danych wprowadzonych na stronie www.bazaazbestowa.pl/ i inwentaryzacji w 2014 r

Wszystkie wyroby azbestowe zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi powinny zostać usunięte w terminie do 2032 roku. W pierwszej kolejności należy usunąć pokrycia dachowe o stwierdzonych dużych uszkodzeniach, z widocznymi pęknięciami lub ubytkami.

Usuwanie wyrobów zawierających azbest jest procesem długotrwałym, z którym wiążą się duże nakłady finansowe. Dlatego też harmonogram realizacji usuwania azbestu został rozłożony na 19 lat, z podziałem na następujące okresy:

- 2014 - 2018 r.
- 2019 - 2025 r.
- 2026 - 2032 r.

Na podstawie danych z Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032 założono, iż w pierwszym okresie zostanie usunięte 28 % wyrobów azbestowych, w drugim okresie 35 %, natomiast w ostatnim okresie pozostałe 37 %.

Tab. 7. Program usuwania azbestu dla Miasta Kolno

Lp.	Szacowana do usunięcia ilość wyrobów zawierających azbest	Jednostka	Wartość	Okresy usuwania wyrobów azbestowych		
				2014-2018	2019-2025	2026-2032
1	Ilość azbestu na terenie Miasta Kolno	[m ²]	128535,45	35989,93	44987,41	47558,12
2	Ilość azbestu na terenie Miasta Kolno - przy założeniu że 1 m ² płyt waży 11 kg	[Mg]	1413,89	395,89	494,86	523,14
	Ilość azbestu na terenie Miasta Kolno - przy założeniu że 1 m ² płyt waży 13,5 kg	[Mg]	1735,23	485,86	607,33	642,03
		[%]	100	28	35	37

Źródło: Opracowanie własne EKOTON Sp. z o.o. na podstawie danych wprowadzonych na stronie www.bazaazbestowa.pl/ i inwentaryzacji w 2014 r.

7.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Celem „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” jest wyeliminowanie negatywnego wpływu wyrobów zawierających azbest na zdrowie mieszkańców i środowisko naturalne oraz bezpieczne usunięcie azbestu i zdeponowanie go na wyznaczonych składowiskach, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. Do zadań niniejszego opracowania zaliczono określenie warunków bezpiecznego i sukcesywnego usuwania wyrobów azbestowych. Brak podjęcia tych działań skutkowałby dalszym zanieczyszczeniem środowiska azbestem i pogłębianiem się niekorzystnych skutków zdrowotnych u mieszkańców miasta.

Skutkiem odstąpienia od realizacji przedmiotowego dokumentu będzie przede wszystkim brak odpowiedniej wiedzy i świadomości wśród mieszkańców Miasta Kolno o zagrożeniach związanych z azbestem oraz o właściwych sposobach postępowania z wyrobami zawierającymi azbest. Bez wdrażania rozwiązań zaproponowanych w w/w programie odpady zawierające azbest, zamiast zostać unieszkodliwione zgodnie z wymaganiami prawnymi, będą trafiać na dzikie wysypiska śmieci i powodować negatywne oddziaływanie na powierzchnie ziemi.

Elementy budowlane zawierające azbest ulegają zużyciu i uszkodzeniom mechanicznym przez co mogą uwalniać do środowiska włókna azbestu, które mają negatywny wpływ na zdrowie i życie ludzi zamieszkujących i wykorzystujących obiekty gdzie jako materiał konstrukcyjny wykorzystany został azbest. Pozostawienie wyrobów w dotychczasowym miejscu przyczyniłoby się do zwiększonego występowania chorób odazbestowych w mieście. Również postępowanie z wyrobami zawierającymi azbest, bez zachowania procedur wymaganych polskim prawem, może spowodować przedostanie się do środowiska szkodliwych włókien azbestu oraz zwiększenie prawdopodobieństwa ekspozycji wobec osób wykonujących prace remontowe czy rozbiórkowe. Zanieczyszczenie powietrza włóknami azbestowymi może nastąpić na skutek nieodpowiednio prowadzonych prac polegających na usuwaniu azbestu jak również na skutek jego nieprawidłowego składowania.

Dodatkowe korzyści z wdrożenia „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032”:

- wykonanie spójnej bazy danych o odpadach a w konsekwencji sprawnego i skutecznego monitorowania gospodarki odpadami w mieście,

- oczyszczenie terenu miasta z azbestu,
- poprawa stanu zdrowia mieszkańców i potencjalne obniżenie przypadków zachorowań spowodowanych szkodliwym działaniem azbestu,
- poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych co wpływa na wzrost ich wartości,
- poprawa walorów estetycznych oraz stanu środowiska miasta.

8. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w wyniku „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” to miejsca prowadzenia prac w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest oraz ich transport.

Z uwagi na warunki i procedury postępowania przy w/w pracach nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na środowisko. Prowadzone prace mogą jedynie w sposób pozytywny wpłynąć na poprawę standardów środowiska poprzez ograniczenie występowania włókien azbestu w powietrzu.

9. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

Nie wystąpią znaczące negatywne oddziaływania w wyniku realizacji celów założonych w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” na formy ochrony przyrody, powietrze, powierzchnię ziemi oraz zdrowie i życie ludzi, gdyż wszystkie prace polegające na usuwaniu wyrobów zawierających azbest mogą

być wykonywane wyłącznie przez pracowników posiadających odpowiednie wyposażenie techniczne do prowadzenia takich prac oraz przeszkolonych w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy usuwaniu materiałów zawierających azbest. Należyte wykonanie prac demontażowych, transportowych oraz prawidłowe unieszkodliwianie odpadów zapewniają minimalne pylenie wyrobów zawierających azbest, których uwalnianie włókien azbestowych będzie miało jedynie charakter lokalny, a tym samym nie będzie oddziaływać na mieszkańców i poszczególne komponenty środowiska.

Z punktu widzenia realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” najistotniejszym problem ochrony środowiska jest niska świadomość ekologiczna mieszkańców miasta. Miasto Kolno posiada na swoim terenie znaczną ilość pokryć dachowych zawierających azbest. Pokrycia azbestowe znajdują się głównie na terenie prywatnych posesji na budynkach mieszkalnych i gospodarczych. Nie wszyscy obywatele zdają sobie sprawę z kancerogennych właściwości włókien azbestu. Wiele prac związanych z usuwaniem azbestu z dachów budynków odbywa się bez zachowania zasad i procedur wymaganych prawem przy tego typu pracach. Znane są przypadki handlu starymi płytami azbestowymi zdejmowanymi z dachów i ich późniejsze wykorzystywanie jako materiał do okrywania dachów w innych miejscach. Ponadto istnieje niebezpieczeństwo pozbywania się odpadów zawierających azbest w miejscach do tego celu nieprzeznaczonych i powstawanie dzikich wysypisk śmieci.

Kolejnym problemem jest niewątpliwie słabo rozwinięty mechanizm dofinansowania usuwania azbestu dla indywidualnych gospodarstw domowych oraz niewystarczająca liczba składowisk do składowania azbestu na terenie województwa. Osoby fizyczne nierzadko nie mają odpowiednich środków finansowych na wymianę pokrycia dachowego, w szczególności jeżeli w grę wchodzi wymiana na kilku budynkach w gospodarstwie. Częstym problemem jest także niski stopień doinformowania społeczeństwa w zakresie możliwości dofinansowania zdejmowania bądź utylizacji azbestu.

Na terenie Miasta Kolno obszarem podlegającym ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody jest jeden pomnik przyrody „Dąb Wolności” ustanowiony Uchwałą Nr VIII/46/11 Rady Miasta Kolno z dnia 30 sierpnia 2011 roku. W ramach realizacji założeń Programu należy jednoznacznie wykluczyć możliwość negatywnego wpływu na ww. pomnik.

W zakresie innych zidentyfikowanych problemów, które mogłyby utrudnić lub uniemożliwić realizację zapisów *Programu*, na które realizacja dokumentu może wywierać wpływ, istnieje obawa, że nieodpowiednio prowadzone prace modernizacyjne mogą powodować niszczenie miejsc gniazdowania chronionych gatunków ptaków i nietoperzy oraz mogą uniemożliwiać im późniejsze wykorzystywanie tych obiektów, jako miejsc lęgowych bądź zimowisk. W związku z powyższym przy realizacji *Programu*

usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032
należy zwrócić szczególną uwagę na należyte wykonanie prac demontażowych.

10. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBÓW, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizowany w ramach niniejszej prognozy „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” jest ściśle związany i wypełnia zobowiązania wynikające z nadrzędnych dokumentów strategicznych (zarówno na poziomie lokalnym i wojewódzkim jak i międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym).

Podstawowym dokumentem określającym ramy prawne gospodarki odpadami w Unii Europejskiej jest Dyrektywa Rady 74/442/EEC, nakładająca na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia odzysku i usuwania odpadów w sposób niezagrożający życiu ludzkiemu oraz niepowodujący szkód w środowisku. Ponadto nakłada ona obowiązek zapobiegania tworzeniu się odpadów oraz ograniczania ilości i szkodliwości wytwarzanych odpadów. Opracowany „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” jest zgodny powyższym dokumentem.

Głównym celem Polityki Ekologicznej Państwa w zakresie gospodarki odpadami jest zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez redukcje ilości powstających odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców, ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych. Niniejszy dokument zakłada także dalsze prace mające na celu poprawę systemu zbierania i unieszkodliwiania azbestu, aby ograniczyć ilość odpadów niebezpiecznych trafiających na składowiska komunalne w postaci wyrobów azbestowych. Jednym z priorytetowych kierunków działań przewidzianych w Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 jest przeprowadzanie prac legislacyjnych i kontynuowanie krajowych programów usuwania azbestu.

Celem „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” jest wyeliminowanie negatywnego wpływu wyrobów zawierających azbest na zdrowie mieszkańców i środowisko naturalne oraz bezpieczne usunięcie azbestu

i zdeponowanie go na wyznaczonych składowiskach, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

Opracowanie analizowanego Programu związane jest z realizacją zapisów zawartych w Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, którego celem jest:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Opracowany „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” jest zgodny z Programem usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa podlaskiego, którego nadrzędnym długoterminowym celem jest likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na zdrowie człowieka i środowisko.

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032” został przygotowany z uwzględnieniem obowiązujących aktów prawnych i jest zgodny z kierunkami wyznaczonymi w Planie Gospodarki Odpadami Województwa Podlaskiego na lata 2013-2017 - który wyznaczył kierunki działań dla odpadów zawierających azbest, tj.:

- informowanie społeczeństwa o zagrożeniu zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
- zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez fundusze ochrony środowiska,
- monitoring prawidłowego postępowanie z odpadami zawierającymi azbest, szczególnie wśród indywidualnych posiadaczy i firm zajmujących się demontażem wyrobów budowlanych zawierających azbest,
- modernizacja i/lub budowa składowisk (kwater) na odpady azbestowe lub zagospodarowanie azbestu metodami innymi niż składowanie,
- wspieranie inicjatyw zmierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest.

Opracowany Program usuwania... jest także zgodny z „Programem usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest w Powiecie Kolneńskim na lata 2006-2032”, którego celami są:

- uświadomienie mieszkańcom powiatu szkodliwości azbestu dla zdrowia ludzkiego,

- ograniczenie a w konsekwencji wyeliminowanie negatywnych skutków zdrowotnych u ludzi spowodowanych azbestem,
- spowodowanie likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko,
- spowodowanie sukcesywnego usuwania azbestu (eternitu) z terenu powiatu.

11. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA, W TYM ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Realizacja zadań związana z wymianą pokryć azbestowych będzie prowadzona na terenie całego Miasta Kolno nie wychodząc poza jej teren. Oceny dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie prowadzenia działań związanych z demontażem płyt azbestowych. Należy mieć na uwadze, że uciążliwości występujące w tej fazie będą miały charakter krótkoterminowy ograniczony do okresu prowadzonych prac.

Na terenie Miasta Kolno nie występują obszary Natura 2000, dlatego też usuwanie wyrobów zawierających azbest nie wpłynie negatywnie na cele i przedmioty ochrony konkretnego obszaru Natura 2000. Niemniej jednak transport odpadów zawierających azbest na składowisko może powodować emisje zanieczyszczeń do powietrza oraz emisje hałasu, które mogą mieć wpływ na przedmioty ochrony na terenie obszarów Natura 2000 znajdujących się na trasie przejazdu na składowisko. Negatywne oddziaływanie z tym związane będzie jednak krótkoterminowe, ponieważ będzie ograniczone do czasu przejazdu transportu. Przy zastosowaniu zabezpieczenia materiału przewożonego, emisję do powietrza można skutecznie ograniczyć.

11.1. Oddziaływanie postanowień Programu na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna jaka może być rozpatrywana w kontekście realizacji założeń Programu dotyczy świata biologicznego terenów zabudowanych (głównie poddaszy budynków). Bioróżnorodność jest tam dość ograniczona i przeanalizowana została w odniesieniu do oddziaływania na gatunki zwierząt.

11.2. Oddziaływanie postanowień Programu na ludzi

Realizacja postanowień Programu może oddziaływać na zdrowie i życie dwóch grup ludzi:

- osoby użytkujące pomieszczenia, w których wyroby zawierające azbest zostały wykorzystane jako pokrycie dachowe;
- osoby prowadzące prace polegające na demontażu oraz transporcie materiałów zawierających azbest.

Jeżeli pod uwagę zostanie wzięty wpływ na zdrowie ludzi mieszkających, pracujących lub też wykorzystujących do innych celów obiekty, w których wykorzystywane są materiały zawierające azbest, to wpływ realizacji założeń Programu należy ocenić zdecydowanie pozytywnie. Sukcesywny demontaż i usunięcie wyrobów azbestowych z terenów posesji będzie oddziaływaniem bezpośrednio długoterminowym. Przeprowadzona inwentaryzacja wykazała, że zdecydowana większość wyrobów zawierających azbest wykorzystywanych w budynkach na terenie Miasta Kolno wymaga ponownej oceny w ciągu pięciu lat. W momencie prowadzenia prac związanych z usuwaniem azbestu z poszczególnych obiektów, zagrożenie dla okolicznych mieszkańców może co prawda wzrastać, jednak z uwagi na chwilowy charakter występowania narażenia oraz fakt, że przy prowadzeniu prac konieczne jest zachowanie odpowiednich standardów w zakresie minimalizacji negatywnego oddziaływania (wymaganych odpowiednimi przepisami) oddziaływanie takie będzie miało charakter minimalny.

Jeżeli pod uwagę zostanie wzięta grupa osób, która zajmuje się przeprowadzaniem prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, należy stwierdzić zwiększenie ryzyka związanego z możliwością wystąpienia bezpośrednich, negatywnych oddziaływań wynikających z prac prowadzonych z wyrobami zawierającymi azbest. Oddziaływania takie mogłyby mieć charakter krótkoterminowy, ograniczony do czasu prac. Należy przy tym jednak zauważyć, że zgodnie z obowiązującymi przepisami działalność w takim

zakresie prowadzić mogą jedynie wykwalifikowane firmy. Podmioty te zatrudniają personel, który nie tylko jest wyposażony w odpowiednie środki ochrony osobistej, ale również jest świadomy zagrożeń związanych z prowadzonymi pracami (wysoka świadomość zagrożenia). W ramach prowadzenia prac zgodnie z obowiązującymi przepisami stosowany jest szereg środków minimalizujących wystąpienie negatywnego oddziaływania (zarówno w odniesieniu do pracowników jak i osób przebywających w pobliżu) i dlatego należy przyjąć, że faktyczne oddziaływania, nie będą występowały.

11.3. Oddziaływanie postanowień Programu na zwierzęta

W zasadzie realizacja analizowanego dokumentu nie będzie miała negatywnego wpływu na większość gatunków zwierząt, gdyż na terenach zurbanizowanych i wokół zabudowań występują one w ograniczonej ilości i zakresie (szczególnie w odniesieniu do zwierząt dziko żyjących).

Specyficzna sytuacja występuje w odniesieniu do gatunków (często rzadkich i chronionych), które dostosowały się do życia w bezpośrednim sąsiedztwie ludzi i wykorzystują istniejące budynki jako miejsca rozrodu bądź odpoczynku. Dotyczy to w szczególności ptaków i nietoperzy, które zakładają gniazda w obrębie budynków.

Jeżeli prace polegające na demontażu wyrobów zawierających azbest prowadzone będą w nieodpowiednich okresach i bez poszanowania odpowiednich przepisów w tym zakresie mogą bezpośrednio powodować niszczenie lęgów (w ramach prowadzenia prac) lub też osobników młodocianych, które nie potrafią jeszcze latać. Mogą również powodować porzucenie lęgów przez osobniki rodzicielskie, a przez to śmierć osobników młodocianych. Dodatkowo przeprowadzone prace remontowe, uszczelnienia na etapie wymiany pokrycia na bezazbestowe, mogą spowodować oddziaływania pośrednie polegające na takiej zmianie obiektu, iż nie będzie on mógł być ponownie wykorzystany przez występujące tam wcześniej gatunki. O ile powyższe oddziaływania się pojawiają, będą miały charakter stały, długoterminowy, ponieważ wiele z gatunków, które przystosowały się do życia w bezpośrednim sąsiedztwie ludzi powraca rokrocznie w okresie lęgowym w to samo miejsce.

Biorąc pod uwagę charakter obiektów, na których podczas inwentaryzacji stwierdzono użycie wyrobów zawierających azbest (duży udział budynków i obiektów gospodarczych, wiele budynków starych), oraz fakt, że okres lęgowy ptaków jest najlepszym czasem do przeprowadzania prac remontowych na wolnym powietrzu (wiosna, lato), lokalnie może wystąpić negatywne oddziaływanie. Można je jednak skutecznie zminimalizować, najczęściej wybierając odpowiedni okres prowadzenia prac oraz przez zastosowanie

rozwiązań sprzyjających późniejszemu zakładaniu gniazd (np. budki lęgowe). Ułatwieniem podczas planowania odpowiedniego trybu prowadzenia prac może być fakt, że z reguły właściciele / zarządcy obiektów, posiadają informacje na temat wykorzystywania określonych budynków będących ich własnością, jako miejsc gniazdowania lub też odpoczynku przez ptaki bądź nietoperze. W przypadku nietoperzy wszystkie gatunki występujące w Polsce znajdują się pod ścisłą ochroną gatunkową, co powoduje, że prace mogące powodować niszczenie miejsc ich lęgów bądź zimowania muszą zostać skonsultowane z chiropterologiem. W przypadku ptaków, określenie gatunku i jego statusu ochronnego również musi być skonsultowane ze specjalistą (ornitologiem). W celu minimalizacji negatywnego oddziaływania na gatunki chronione konieczne jest wprowadzenie w ramach planowanych akcji podnoszących świadomość środowiskową oraz informujących o zagadnieniach związanych z usuwaniem azbestu, także zagadnień związanych z ochroną gatunkową zwierząt.

Niezależnie od tego przy przeprowadzeniu prac polegających na usuwaniu azbestu należy zastosować następujący tryb postępowania:

- prace powinny być prowadzone tak, aby uniknąć występowania negatywnego oddziaływania na gatunki chronione, tzn. unikać ich płoszenia, zabijania, niszczenia siedlisk, gniazd i jaj, przenoszenia w inne miejsce,
- przed rozpoczęciem prac należy przeprowadzić rozpoznanie czy w rejonie prowadzenia prac występują gatunki chronione na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014, poz. 1348),
- w przypadku stwierdzenia występowania takich gatunków konieczne jest uzyskanie właściwego zezwolenia od organu ochrony środowiska (określonego w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz. U. 2013, poz. 627), w którym określone będą terminy i warunki wykonywania prac remontowo-budowlanych,
- jeżeli nie jest możliwe odpowiednie dostosowanie harmonogramu i sposobu prowadzenia prac, aby uniknąć zabijania poszczególnych osobników, niszczyć ich siedliska, gniazda, jaja, lub wystąpi konieczność ich przeniesienia, lub też prowadzenia innych zakazanych działań, konieczne jest uzyskanie zgody właściwego organu ochrony środowiska (określonego w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody - Dz. U. 2013, poz. 627) na wykonywanie czynności zabronionych w stosunku do gatunków chronionych,
- po przeprowadzeniu prac remontowych w obiektach, w których wcześniej gniazdowały ptaki bądź nietoperze należy umożliwić im dalsze gniazdowanie.

Jeżeli nie będzie możliwe naturalne wykorzystanie szpar i szczelin należy dążyć do zapewnienia odpowiednich miejsc zastępczych, (np. budek lęgowych) w rejonie remontowanego budynku tak, aby skompensować utracone miejsca dla tych gatunków. Charakter zastosowanych miejsc zastępczych, ich lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny zostać dobrane odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej.

11.4. Oddziaływanie postanowień Programu na rośliny

Realizacja Programu polega na sukcesywnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno. Inwentaryzacja wyrobów wykazała, iż zdecydowana większość wyrobów azbestowych na terenie Miasta zlokalizowana jest na dachach budynków. Wobec powyższego ocenić można, że realizacja postanowień Programu nie będzie powodowała negatywnych oddziaływań na rośliny. Za pośrednio pozytywne oddziaływanie można uznać likwidację „dzikich” wysypisk odpadów azbestowych.

11.5. Oddziaływanie postanowień Programu na wody

Przy wykonywaniu Prognozy oddziaływania na środowisko przyjęto założenie, że wszelkie prace związane z usuwaniem azbestu będą wykonywane w odpowiednim reżimie technologicznym i z poszanowaniem obowiązującego prawa. Dodatkowo należy zauważyć, że azbest nie rozpuszcza się w wodzie, dlatego też oceniono, że prace te nie będą wpływały negatywnie na wody powierzchniowe i podziemne.

11.6. Oddziaływanie postanowień Programu na powietrze

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne postanowień zawartych w analizowanym Programie można rozpatrywać w dwóch aspektach:

- oddziaływania bezpośredniego związanego z usuwaniem azbestu z budynków, w których jest on stosowany, polegającego na zwiększeniu stężenia włókien azbestu w powietrzu,

- oddziaływania pośredniego związanego z emisją zanieczyszczeń do powietrza wywołanych transportem usuniętych materiałów na składowisko.

W zakresie analizy oddziaływania w pierwszym aspekcie należy stwierdzić, że oddziaływanie, które może wystąpić będzie miało charakter krótkotrwały o zasięgu lokalnym. Przy zapewnieniu odpowiedniego reżimu robót oddziaływanie zostanie skutecznie ograniczone.

Jedynym potencjalnym negatywnym oddziaływaniem związanym z realizacją Programu może być pośrednie oddziaływanie związane z transportem usuniętych z budynków materiałów na składowiska odpadów. Najbliższymi składowiskami są:

- kwatera na odpady azbestowe na składowisku w miejscowości Czartoria (gmina Miastkowo, województwo podlaskie) - ok. 35 km od Kolna,
- składowisko w miejscowości Czerwony Bór (gmina Zambrów, województwo podlaskie) - ok. 45 km od Kolna.

Biorąc pod uwagę ilość obiektów, z których konieczne będzie usuwanie azbestu, w stosunku do okresu czasu, w którym te prace będą wykonywane wzrost natężenia ruchu wywołany realizacją postanowień Programu będzie pomijalny w związku z czym należy stwierdzić że oddziaływanie w tym zakresie nie będzie miało znaczącego charakteru.

11.7. Oddziaływanie postanowień Programu na powierzchnię ziemi

Realizacja zapisów analizowanego dokumentu nie będzie w sposób bezpośredni oddziaływała na powierzchnię ziemi.

Do pośrednich, negatywnych oddziaływań, średniookresowych, związanych w pewien sposób z realizacją Programu, można zaliczyć oddziaływanie związane z koniecznością zorganizowania nowych składowisk odpadów niebezpiecznych. Należy jednak zauważyć, że konieczność realizacji takiego obiektu nie wynika z zapisów Programu, ale z dokumentów strategicznych wyższego rzędu. Podkreślenia wymaga również fakt, że zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami w zakresie budowy i likwidacji składowisk odpadów, każdy obiekt tego typu posiada liczne zabezpieczenia chroniące powierzchnię ziemi przed ewentualnym negatywnym oddziaływaniem.

11.8. Oddziaływanie postanowień Programu na krajobraz

Realizacja przedmiotowego Programu nie będzie w sposób bezpośredni wpływała na krajobraz. Pozytywne efekty jego wdrożenia będą wpływały natomiast na krajobraz w sposób pośredni. Usuwanie wyrobów zawierających azbest wymuszać będzie również przeprowadzanie innych prac remontowych na budynkach (elewacji, termomodernizacji, prac dekarских) przez co poprawione zostaną ich walory estetyczne, co z kolei będzie wpływało pozytywnie na krajobraz i estetykę Miasta Kolno w perspektywie długoterminowej.

Należy założyć, że pozytywnie na krajobraz będzie wpływała działalność edukacyjna przewidziana w ramach realizacji Programu, która będzie przyczyniała się do ograniczenia liczby „dzikich” wysypisk.

11.9. Oddziaływanie postanowień Programu na klimat

Realizacja postanowień analizowanego dokumentu nie będzie powodowała oddziaływania na klimat. Skutkiem jego realizacji będzie z pewnością długoterminowe zmniejszenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery w wyniku prac termomodernizacyjnych, nie wpłynie to jednak w sposób znaczący na klimat.

11.10. Oddziaływanie postanowień Programu na zasoby naturalne

Pewne niewielkie oddziaływania na zasoby naturalne mogą być związane z koniecznością pozyskania dodatkowych materiałów niezbędnych do przeprowadzenia prac remontowych oraz wytworzenia materiałów, które mogą być niezbędne do zastąpienia usuniętych wyrobów zawierających azbest. Będą to jednak oddziaływania bez znaczenia w kontekście wykorzystywania zasobów naturalnych na inne cele. Potwierdzają to również zapisy Prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032, gdzie także dla programu obejmującego cały kraj nie

stwierdzono możliwości wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na zasoby naturalne. W ujęciu bezpośrednim realizacja postanowień Programu nie będzie miała wpływu na zasoby naturalne.

11.11. Oddziaływanie postanowień Programu na zabytki

Na terenie Miasta Kolno nie ma zabytków wpisanych do rejestru zabytków, które posiadają pokrycie dachowe z azbestu.

Przeprowadzona w ramach realizacji Programu inwentaryzacja wykazała, że podczas realizacji założeń dokumentu może mieć jednak miejsce sytuacja, w której demontaż wyrobów zawierających azbest realizowany będzie z obiektu ujętego w ewidencji Służby Ochrony Zabytków (obiekty o wysokich wartościach historycznych i kulturowych zlokalizowane na terenie Miasta). W takim przypadku należy, przed przystąpieniem do prac remontowo-budowlanych, uzyskać pozwolenie na budowę. Prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Oceniając zmianę pokrycia dachowego na obiektach zabytkowych stwierdzić można bezpośrednie oddziaływanie pozytywne, ponieważ umożliwi ono zastosowanie pierwotnie używanych materiałów (lub ich zamienników), dzięki czemu obiekty te odzyskają swój pierwotny charakter.

11.12. Oddziaływanie postanowień Programu na dobra materialne

Oddziaływania na dobra materialne można rozpatrywać w dwóch kategoriach:

- z jednej strony, konieczne będzie poniesienie kosztów na usunięcie azbestu oraz zastąpienie go innym materiałem, co powodować może znaczne obciążenia budżetu (szczególnie w odniesieniu do osób prywatnych). W Programie określone zostały sposoby uzyskania środków na usunięcie azbestu. Należy jednak pamiętać, że środki jakie można uzyskać w ramach pomocy obejmują proces usunięcia, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest. Na chwilę obecną po stronie właściciela zostaje konieczność poniesienia kosztów za nowe pokrycie dachowe (czasem związane z koniecznością modernizacji konstrukcji dachowej i termoizolacją).

- z drugiej strony, przeprowadzone prace modernizacyjno-remontowe poprawią walory krajobrazowe przestrzeni wokół modernizowanych obiektów, ale również przyczynią się bezpośrednio do zwiększenia wartości rynkowej obiektów.

W przypadku przeprowadzania prac termomodernizacyjnych (polegających na wymianie materiału izolującego) możliwe będzie uzyskanie dodatkowych korzyści wynikających z późniejszych oszczędności związanych z mniejszym zużyciem energii niezbędnej do ogrzewania zmodernizowanego budynku.

11.13. Oddziaływanie postanowień Programu na wszystkie elementy środowiska oraz oddziaływania pomiędzy tymi elementami

Realizacja przedmiotowego Programu może powodować następujące powiązane oddziaływania:

- prace polegające na usuwaniu azbestu pociągać będą za sobą konieczność przeprowadzenia prac remontowych innych części budynku (elewacji, termoizolacji), co powodować będzie poprawę walorów krajobrazowych, wzrost wartości wyremontowanych nieruchomości, zmniejszenie ilości zużywanego paliwa do ogrzewania budynków, a także potencjalnie negatywny wpływ na gatunki zwierząt wykorzystujących dane obiekty jako miejsce odpoczynku bądź gniazdowania.
- konieczność unieszkodliwienia usuniętego azbestu, może spowodować zwiększenie emisji włókien azbestu do powietrza z pojazdów transportujących usunięty azbest.

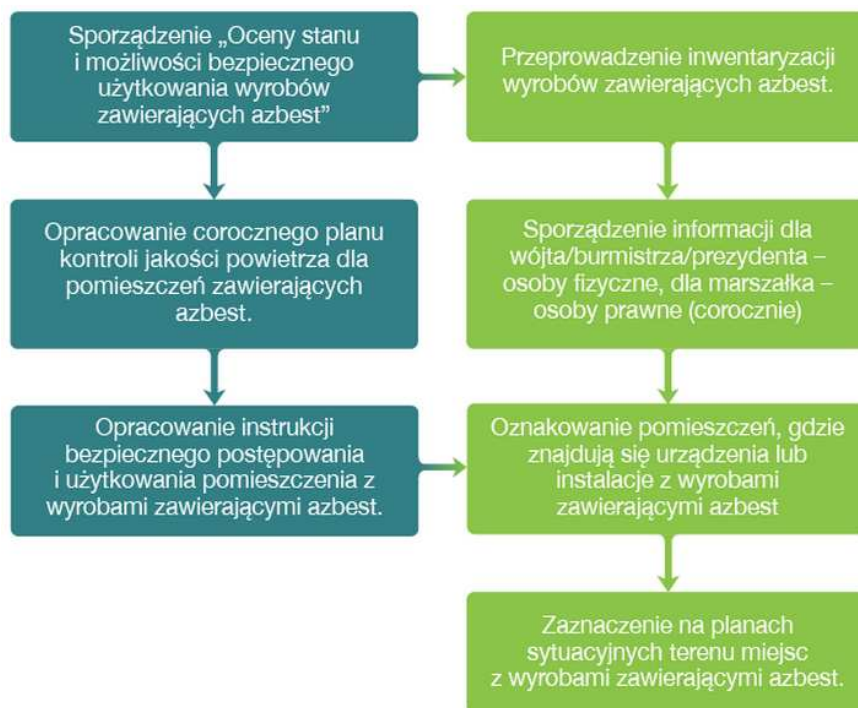
12. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

W celu zapobiegania negatywnym oddziaływaniom na środowisko mogącym powstać podczas użytkowania i demontażu wyrobów zawierających azbest oraz transportu odpadów, należy postępować zgodnie z obowiązującymi procedurami w tym zakresie.

Problematyka bezpiecznego postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest została w Polsce zapisana w postaci bloku tematycznego zawierającego sześć procedur („Informator o przepisach i procedurach dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest” - Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa 2003). Procedury te wynikają z przepisów prawa.

Grupa I. Procedury obowiązujące właścicieli i zarządzających obiektami, instalacjami i urządzeniami zawierającymi azbest lub wyroby zawierające azbest.

- Procedura 1 - dotycząca obowiązków w czasie użytkowania obiektów, instalacji i urządzeń.

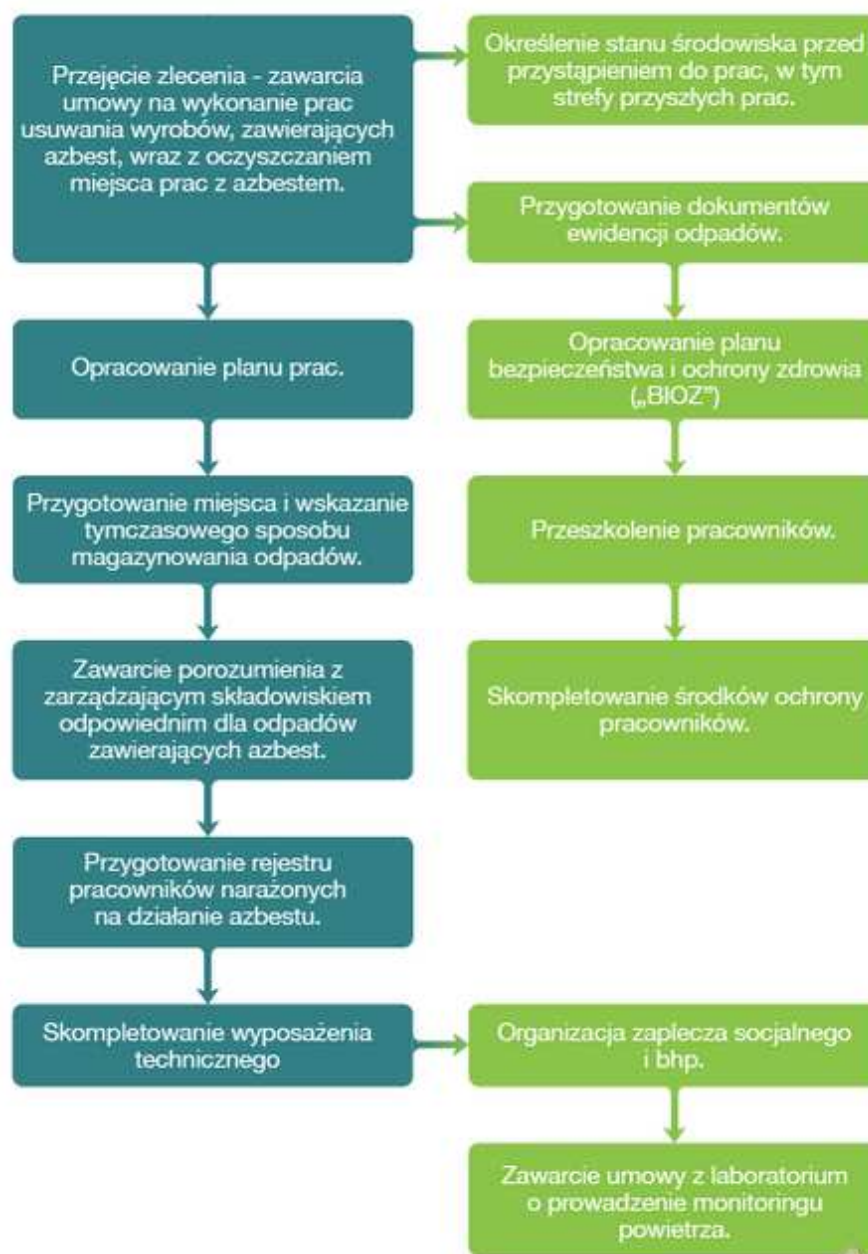


- Procedura 2 - dotycząca obowiązków przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest.



Grupa II. Procedury obowiązujące wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest.

- Procedura 3 - dotycząca postępowania przy pracach przygotowawczych do usunięcia wyrobów zawierających azbest.

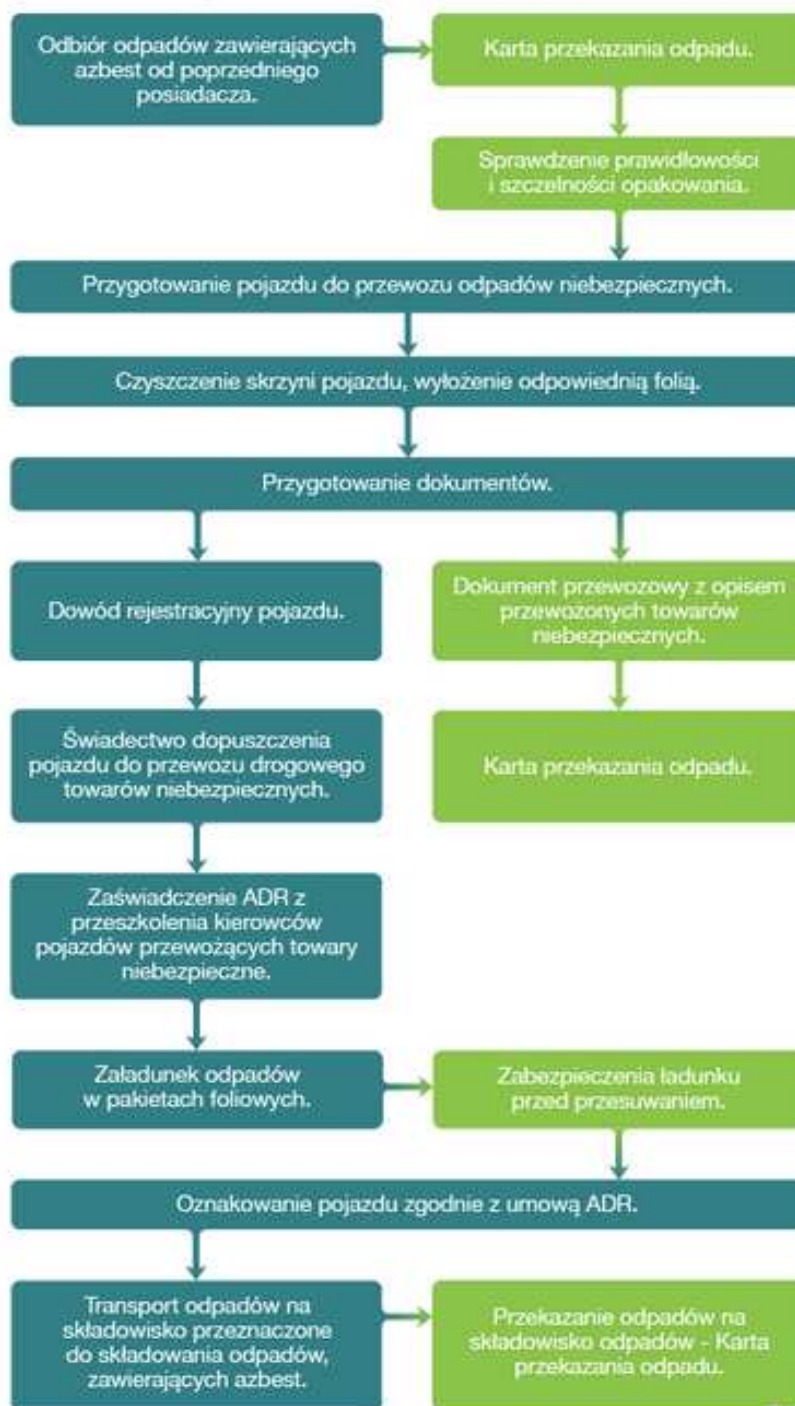


- Procedura 4 - dotycząca prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest - wytwarzaniu odpadów niebezpiecznych, wraz z oczyszczaniem obiektu (terenu) instalacji.



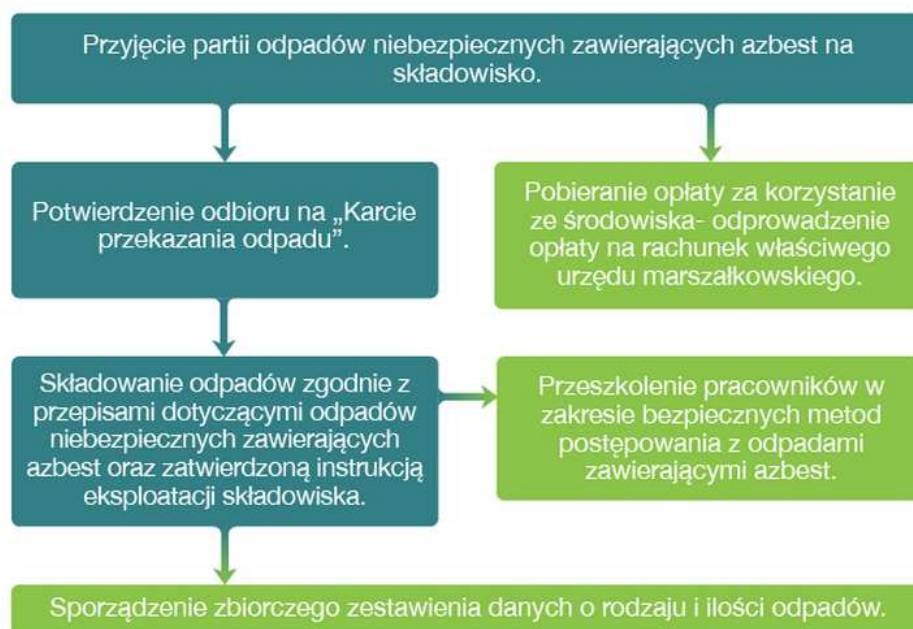
Grupa III. Procedura obowiązująca prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

- Procedura 5 - dotycząca przygotowania i transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.



Grupa IV. Procedura obowiązująca zarządzających składowiskami odpadów niebezpiecznych zawierających azbest.

- Procedura 6 - dotycząca składowania odpadów na składowisku przeznaczonym do wyłącznego składowania odpadów zawierających azbest lub innym, spełniającym odpowiednie warunki techniczne.



Procedury te zostały zaprezentowane szczegółowo w „Programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kolno na lata 2014 - 2032”.

Właściwe usuwanie wyrobów zawierających azbest jak i ich składowanie, przeprowadzane zgodnie z obowiązującymi procedurami i prawem, nie powoduje negatywnych oddziaływań a w związku z tym nie stwarza konieczności przeprowadzania rozwiązań mających na celu kompensację ewentualnych negatywnych skutków realizacji zaplanowanych zadań.

Aby zapewnić ograniczenie negatywnych oddziaływań będących ewentualnym następstwem realizacji Programu usuwania... przed rozpoczęciem prac związanych z usunięciem pokryć dachowych z azbestu należy przeprowadzić wizję terenową, w celu uzyskania informacji o ewentualnym występowaniu w obrębie bryły budynku objętego pracami gniazd ptaków lub nietoperzy. W przypadku stwierdzenia obecności gniazd należy w konsultacji z ornitologiem i chiropterologiem przeprowadzić rozpoznanie, w celu weryfikacji ewentualnego występowania w tych miejscach gatunków chronionych ptaków lub nietoperzy.

W przypadku usuwania wyrobów zawierających azbest z budynków, na których stwierdzono gniazda ptaków chronionych lub występowanie nietoperzy prace remontowe należy prowadzić poza ich okresem lęgowym i rozrodu. Termin powinien zostać dobrany do wymagań poszczególnych gatunków stwierdzonych podczas rozpoznania prowadzonego przez ornitologa oraz chiropterologa.

W przypadku konieczności wykonania czynności zakazanych w stosunku do chronionych gatunków zwierząt, o których mowa w § 6-8 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2014, poz. 1348) - np. niszczenie siedlisk i ostoj, gniazd, zimowisk i innych schronień - konieczne jest uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od ww. zakazów wydanego przez właściwy organ ochrony środowiska (Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska). Zakazy - np. chwytania, niszczenia gniazd, umyślnego płoszenia i niepokojenia, przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca - w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową, w przypadku braku rozwiązań alternatywnych i jeżeli nie jest to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji tych gatunków i ich siedlisk, nie dotyczą usuwania w okresie od dnia 16 października do końca lutego, gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względu bezpieczeństwa lub sanitarne.

W przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez chronione gatunki zwierząt po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości zapewnić nietoperzom dalsze schronienie w czasie dnia, a ptakom dalsze gniazdowanie w jego obrębie. Jeżeli nie będzie to możliwe poprzez wykorzystanie naturalnych szpar i szczelin, należy dążyć do zapewnienia na remontowanym budynku lub w jego rejonie odpowiednich siedlisk zastępczych (np. budek lęgowych), aby zrekompensować utracone miejsca bytowania i rozrodu danych gatunków. Charakter zastosowanych siedlisk zastępczych, ich lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny być dobrane odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej i skonsultowane z ornitologiem i chiropterologiem.

13. PRZEDSTAWIENIE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU ORAZ OPIS METOD DOKONANIA OCENY PROWADZĄCEJ DO TEGO WYBORU ALBO WYJAŚNIENIE BRAKU ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH, W TYM WSKAZANIA NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY

Cele i zadania zawarte w omawianym Programie nie uwzględniają działań alternatywnych dla omawianych rozwiązań. Jedynym możliwym rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji tych zadań, co jest niezasadne pod względem środowiskowym. Zaniechanie zadań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest spowoduje wzrost uwalnianych do powietrza włókien azbestu i w konsekwencji wzrost zachorowania ludzi na choroby azbestozależne (np. raka płuc, pylicy azbestowej). Ponadto pozostawienie wyrobów azbestowych w budynkach spowoduje skrócenie ich przydatności do użytku oraz obniży wartość nieruchomości i gruntów.

Program przewiduje realizację zadań, które przyczynią się do ograniczenia negatywnego oddziaływania azbestu na środowisko. Program opracowany został z uwzględnieniem aktualnie obowiązujących wymogów prawnych w zakresie właściwego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz dostępnych materiałów na temat użytkowania i finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest. Przeprowadzona w ramach Prognozy analiza celów Programu, a w szczególności na jego spójność z innymi dokumentami programowymi w zakresie gospodarki odpadami i usuwania azbestu wskazuje, że są one w pełni zgodne z postanowieniami tych dokumentów, a także wynikają wprost z obowiązującego w Polsce prawa. Dlatego też, nieuzasadnione jest wyznaczanie szczegółowych wariantów alternatywnych, gdyż nie byłoby zgodne z założeniami przyjętymi w dokumentach strategicznych wyższego rzędu.

W Programie został określony główny cel, który zostanie osiągnięty poprzez realizację zaplanowanych zadań. Realizacja zamieszczonych w Programie rozwiązań ma zdecydowanie pozytywny wpływ na środowisko, a realizacja jego postanowień nie powoduje występowania znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko.

SPIS RYCIN

RYCINA 1. SIEĆ DRÓG KRAJOWYCH I WOJEWÓDZKICH W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM.....	20
RYCINA 2. POŁOŻENIE MIASTA KOLNO ORAZ POWIATU KOLNEŃSKIEGO NA TLE WOJEWÓDZTWA PODLASKIEGO	21
RYCINA 3. POŁOŻENIE MIASTA KOLNO NA TLE PODZIAŁU ADMINISTRACYJNEGO POWIATU KOLNEŃSKIEGO	21
RYCINA 4. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY KOLNO	22
RYCINA 5. POŁOŻENIE MIASTA KOLNO	23
RYCINA 6. MIASTO KOLNO NA TLE PODZIAŁU FIZYCZNO - GEOGRAFICZNEGO POLSKI. PODZIAŁ NA MEZOREGIONY	24
RYCINA 7. FORMY UŻYTKOWANIA TERENU NA TERENIE MIASTA KOLNO	28

SPIS TABEL

TAB. 1. WSKAŹNIKI MONITOROWANIA	16
TAB. 2. WYNIKI BADAŃ HAŁASU KOMUNIKACYJNEGO W MIEJSCOWOŚCI ŁOMŻA W 2013 ROKU.....	33
TAB. 3. WYNIKI BADAŃ PEM W PUNKCIE POMIAROWYM W MIEJSCOWOŚCI GRABOWO W 2013R.....	34
TAB. 4. MASA WYROBÓW AZBESTOWYCH WYSTĘPUJĄCYCH W MIEŚCIE KOLNO WEDŁUG RODZAJU WYROBÓW - DANE NA PODSTAWIE BAZY AZBESTOWEJ.....	38
TAB. 5. WYROBY AZBESTOWE BĘDĄCE WŁASNOŚCIĄ OSÓB PRAWNYCH	39
TAB. 6. IŁOŚĆ WYROBÓW AZBESTOWYCH POZOSTAŁYCH DO UNIESZKODLIWIENIA, W ZALEŻNOŚCI OD STOPNIA PILNOŚCI -DANE NA PODSTAWIE BAZY AZBESTOWEJ.....	45
TAB. 7. PROGRAM USUWANIA AZBESTU DLA MIASTA KOLNO	46